

Regeringens proposition

2000/01:13

Ändringar i patentlagen m.m.

Prop.
2000/01:13

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 28 september 2000

Göran Persson

Britta Lejon
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen behandlas vissa frågor om patent och växtförädlarrätt.

För det första föreslås vissa ändringar i de bestämmelser i patentlagen (1967:837) och växtförädlarrättslagen (1997:306) som reglerar i vilken utsträckning utländska sökande av patent respektive växtförädlarrätter måste företrädas av ombud. Det föreslås att de båda lagarnas ombudskrav samordnas. Patent- och registreringsverket respektive Växsortnämnden skall i fortsättningen kunna kräva att en utländsk sökande skaffar ett ombud i Sverige för att ta emot delgivning, men inte för något annat ändamål.

Vidare behandlas några frågor om s.k. prioritet. Det föreslås att det i både patentlagen och växtförädlarrättslagen uttryckligen skall föreskrivas att prioritet skall medges för ansökningar som har gjorts i en stat eller ett område som är medlem i Världshandelsorganisationen (World Trade Organization, WTO). Det föreslås också att de föreskrifter om de närmare förutsättningarna för rätten till prioritet som i dag finns i patentkungörelsen (1967:838) och växtförädlarrättsförordningen (1997:383) förs över till patentlagen respektive växtförädlarrättslagen.

Slutligen föreslås, för att förbereda införandet av elektronisk ingivning av patentansökningar, att patentlagens krav på att en patentansökan skall vara skriftlig tas bort.

De först nämnda lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001 och den sist nämnda vid den tidpunkt regeringen bestämmer.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)	11
3	Ärendet och dess beredning	14
4	Bakgrund	14
4.1	Industriellt rättsskydd	14
4.2	Konventionsåtaganden	16
4.3	EG	18
4.4	Svensk lag	18
5	Ombudskrav	20
5.1	Nuvarande ordning	20
5.2	Reformbehovet	22
5.3	Förslag	24
6	Prioritet	31
6.1	Nuvarande ordning	31
6.2	Reformbehovet	34
6.3	Förslag	34
7	Skriftlighetskravet för ansökningar om patent	36
7.1	Nuvarande ordning	36
7.2	Reformbehov och förslag	36
8	Ikraftträdande m.m.	39
9	Kostnader	39
10	Författningskommentar	40
10.1	Förslaget till lag om ändring i patentlagen (1967:837)	40
10.2	Förslaget till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)	44
Bilaga 1	Promemorians huvudsakliga innehåll	47
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	48
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över promemorian Ombudskrav, prioritet och elektronisk ingivning - några frågor om patent och växtförädlarrätt (Ds 2000:30) ..	53
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	54
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	60
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 september 2000 ..	62
	Rättsdatablad	63

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i patentlagen (1967:837),
2. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Häri genom föreskrivs i fråga om patentlagen (1967:837) dels att 6, 8, 12, 24, och 33 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas sju nya paragrafer, 6 a–6 g §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ansökan om patent på uppfinning, vilken inom tolv månader före ansökningsdagen angivits i ansökan avseende patent här i riket eller patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell i främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten, skall vid tillämpning av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökningen, om sökanden yrkar det. Sådan prioritet må åtnjutas även från ansökan om skydd som icke avser stat som är ansluten till konventionen, om motsvarande prioritet från svensk patentansökan medges där den tidigare ansökningen gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med konventionen.

Föreslagen lydelse

6 §¹

En ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ansökningsdagen har angetts i en tidigare ansökan om patent i Sverige, skall vid tillämpningen av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden yrkar det (prioritet). Detsamma gäller en ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ansökningsdagen har angetts i en tidigare ansökan om patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell antingen i en främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten (Pariskonventionen), eller i en stat som är ansluten eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO). Sådan prioritet får åtnjutas också från en ansökan om skydd som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en svensk patentansökan medges där den tidigare

¹ Senaste lydelse 1978:149.

ansökan gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med Pariskonventionen.

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, patentmyndigheten föreskriver i vilken ordning yrkande om prioritet skall framställas och vilka handlingar som skola inges till stöd för yrkandet. Iakttages ej vad sålunda föreskrivits, må prioritet icke åtnjutas.

6 a §

Sökanden skall inom tre månader från den dag då ansökan gjordes eller skall anses gjord begära prioritet. Sökanden skall därvid lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes. Sökanden skall också, så snart det kan ske, uppge numret på den tidigare ansökan.

Om det är fråga om en internationell patentansökan enligt 3 kap., skall prioritet begäras inom fyra månader från den internationella ingivningsdagen. Sökanden skall därvid lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes samt, om denna är en internationell ansökan, vilken mottagande myndighet den gavs in till. Sökanden skall vidare inom sexton månader från den dag från vilken prioritet begärs lämna uppgifter om den åberopade ansökans nummer till den mottagande myndigheten för den internationella patentansökan eller till den internationella byrå som anges i 35 §.

Om en ansökan delas med stöd av 11 § denna lag och 22 § patentkungörelsen (1967:838), skall en begäran om prioritet för den ursprungliga ansökan utan särskilt yrkande gälla också för en ny ansökan som uppkommer genom delningen.

6 b §

En sökande som har yrkat prioritet skall inom sexton månader från den dag från vilken prioritet begärs ge in följande handlingar till patentmyndigheten i fråga om den tidigare ansökan.

1. Ett bevis om sökandens namn och om ingivningsdagen utfärdat av den myndighet som har mottagit ansökan.

*2. En av samma myndighet be-
styrkt kopia av ansökan.*

6 c §

Om det är fråga om en internationell patentansökan enligt 3 kap., gäller andra-fjärde styckena såvitt avser en sökandes skyldigheter enligt 6 b §.

Sökanden skall ge in det bevis som avses i 6 b § 1 endast om patentmyndigheten förelägger sökanden att göra det.

Sökanden får i stället enligt regel 17.1 i tillämpningsföreskrifterna till den i Washington den 19 juni 1970 avslutade konventionen om patentsamarbete ge in kopian av den tidigare ansökan till den i 35 § angivna internationella byrån eller till den mottagande myndigheten, eller begära att den överförs till den internationella byrån enligt samma regel.

Om en kopia av den tidigare ansökan har kommit in till den internationella byrån enligt den regel som anges i tredje stycket, får patentmyndigheten kräva en kopia och en översättning av en sådan kopia endast i enlighet med regel 17.2 i de tillämpningsföreskrifter som anges i tredje stycket.

6 d §

Prioritet kan grundas endast på den första ansökan som uppfinningen har angetts i.

Om den som har gjort den första ansökan eller hans eller hennes rättsinnehavare senare till samma myndighet har gett in en ansökan som avser samma uppfinning, får den senare ansökan åberopas som prioritetsgrundande. Detta gäller dock bara om den tidigare ansökan när den senare ansökan ges in

1. har återkallats, avskrivits eller avslagits utan att ha blivit allmänt tillgänglig och

2. inte kvarlämnar någon rätt som grundas på den eller har utgjort grund för någon rätt till prioritet.

Om någon har fått prioritet på grund av en senare ansökan enligt andra stycket, får den tidigare ansökan inte längre åberopas som grund för prioritet.

Andra och tredje styckena gäller på motsvarande sätt för en patentsökan vars löpdag har förskjutits enligt 14 §.

6 e §

En sökande kan få prioritet för en del av en ansökan.

Prioritet kan för en och samma ansökan åberopas från flera tidigare ansökningar. Detta gäller även om de tidigare ansökningarna avser olika länder.

6 f §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, patentmyndigheten föreskriver

1. i vilken form en begäran om prioritet skall framställas,

2. i vilken form bevis och kopior som avses i 6 b § skall ges in.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, patentmyndigheten får förskriva om undantag i

vissa fall från skyldigheten enligt 6 b–6 c §§ att ge in bevis och kopior.

6 g §

Om föreskrifterna i 6 a–6 e §§ inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet.

8 §²

Ansökan om patent göres *skriftligen* hos patentmyndigheten eller, i fall som avses i 3 kap., hos patentmyndighet i främmande stat eller hos internationell organisation.

Ansökningen skall innehålla beskrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana behövas, samt *bestämd uppgift* om vad som *sökes* skyddat genom patentet (patentkrav). Den omständigheten att uppfinningen avser kemisk förening medför *icke* att bestämd användning måste anges i patentkravet. Beskrivningen skall vara så tydlig, att en fackman med ledning *därav* kan utöva uppfinningen. En uppfinning som avser ett mikrobiologiskt förfarande eller ett alster av ett sådant förfarande skall i de fall som anges i 8 a § anses tillräckligt tydligt angiven endast om dessutom villkoren i den paragrafen är uppfyllda.

Ansökningen skall dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivning och patentkrav. Sammandraget skall tjäna enbart som teknisk information och *må icke* tillmätas betydelse i annat avseende.

I *ansökningen* skall uppfinnarens namn anges. *Sökes patent* av annan än uppfinnaren, skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen.

En ansökan om patent *skall göras* hos patentmyndigheten eller, i fall som avses i 3 kap., hos *patentmyndigheten* i en främmande stat eller hos *en* internationell organisation.

Ansökan skall innehålla *en* beskrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana *behövs*, samt *bestämda uppgifter* om vad som *söks* skyddat genom patentet (patentkrav). Den omständigheten att uppfinningen avser *en* kemisk förening medför *inte* att *en* bestämd användning måste anges i patentkravet. Beskrivningen skall vara så tydlig, att en fackman med ledning *av den* kan utöva uppfinningen. En uppfinning som avser ett mikrobiologiskt förfarande eller ett alster av ett sådant förfarande skall i de fall som anges i 8 a § anses tillräckligt tydligt angiven endast om dessutom villkoren i den paragrafen är uppfyllda.

Ansökan skall dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivning och patentkrav. Sammandraget skall tjäna enbart som teknisk information och *får inte* tillmätas betydelse i *något* annat avseende.

I *ansökan* skall uppfinnarens namn anges. *Om patent söks* av *någon* annan än uppfinnaren, skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen.

² Senaste lydelse 1983:433.

Sökanden skall *erlägga fastställd ansökningsavgift*. För *ansökningen skall också erläggas fastställd årsavgift för varje avgiftsår, som börjar innan ansökningen slutligt avgjorts*.

Avgiftsår enligt denna lag omfattar ett år och räknas, *första gången* från den dag då ansökningen gjordes eller skall anses gjord och därefter från motsvarande dag efter kalendern.

Sökanden skall *betala en ansökningsavgift*. För *ansökan* skall *sökanden också betala en årsavgift för varje avgiftsår som börjar innan ansökan slutligt har avgjorts*.

Ett avgiftsår enligt denna lag omfattar ett år och räknas från den dag då *ansökan* gjordes eller skall anses gjord och därefter från motsvarande dag efter kalendern.

12 §

Sökande som ej har hemvist här i riket skall ha ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör ansökningen.

Patentmyndigheten får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos myndigheten. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning skall anses ha skett när detta har blivit fullgjort.

24 §³

Var och en får göra invändning mot ett meddelat patent. En invändning skall göras skriftligen hos patentmyndigheten inom nio månader från den dag då patentet meddelades.

Patentmyndigheten skall underätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig. *Vad som sägs i 12 § skall också tillämpas på patenthavaren under invändningsförfarandet.*

Återkallas invändningen, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl.

Patentmyndigheten skall underätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig.

33 §⁴

Har internationell patentansökan fullföljts enligt 31 §, gäller i fråga om ansökningen och dess handläggning *2 kap.*, om *ej* annat sägs i

Har *en* internationell patentansökan fullföljts enligt 31 §, gäller *2 kap.* i fråga om ansökan och dess handläggning, om *inte* annat sägs i

³ Senaste lydelse 1993:1406.

⁴ Senaste lydelse 1983:433.

denna paragraf eller 34–37 §§. *Ansökningen må* endast på framställning av sökanden *upptagas* till prövning före utgången av frist som gäller enligt 31 § första eller andra stycket.

Skyldighet enligt 12 § att ha ett här bosatt ombud inträder först då ansökningen må upptagas till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan *ansökningen* fullföljts så snart sökanden fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att inge översättning av *ansökningen* eller, om *ansökningen* är *avfattad* på svenska, så snart sökanden ingivit en avskrift av den till patentmyndigheten.

I fråga om internationell patentansökan skall vid tillämpning av 48, 56 och 60 §§ vad där sägs om att handlingarna i ansökningsärendet blivit tillgängliga enligt 22 § i stället avse att handlingarna blivit tillgängliga enligt 22 § med iakttagande av tredje stycket.

Uppfyller *patentansökningen* de krav *rörande* form och innehåll som *föreskrivas* i konventionen om patentsamarbete och tillämpningsföreskrifterna till denna, skall den *godtagas* i dessa avseenden.

denna paragraf eller i 34–37 §§. *Ansökan får* endast på framställning av sökanden *tas upp* till prövning före utgången av den frist som gäller enligt 31 § första eller andra stycket.

Ett föreläggande enligt 12 § får inte meddelas före den tidpunkt då patentmyndigheten har rätt att ta upp ansökan till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan *ansökan* har fullföljts så snart sökanden *har* fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att inge en översättning av *ansökan* eller, om *ansökan* är *skriven* på svenska, så snart sökanden *har* ingivit en avskrift av den till patentmyndigheten.

I fråga om *en* internationell patentansökan skall vid tillämpning av 48, 56 och 60 §§ vad *som* där sägs om att handlingarna i ansökningsärendet *har* blivit tillgängliga enligt 22 § i stället avse att handlingarna *har* blivit tillgängliga enligt 22 § med iakttagande av tredje stycket.

Uppfyller *patentansökan* de krav *när det gäller* form och innehåll som *föreskrivs* i konventionen om patentsamarbete och tillämpningsföreskrifterna till denna, skall den *godtas* i dessa avseenden.

Denna lag träder i fråga om 8 § i kraft den dag regeringen bestämmer och i övrigt den 1 januari 2001.

2.2 Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)

Prop. 2000/01:13

Härigenom föreskrivs i fråga om växtförädlarrättslagen (1997:306) dels att 3 kap. 6 § och 5 kap. 4 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 3 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §

Har sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare ansökt om skydd för växtsorten i någon stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter och söks registrering här i landet inom tolv månader från den dag då ansökan gjordes i den främmande staten, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med ansökan i den främmande staten, om sökanden yrkar det.

Sådan prioritet får även medges från en ansökan om skydd som har gjorts i en annan främmande stat, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan om skydd för växtsort medges i den staten och om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen. Om skydd har sökts i flera främmande stater, räknas tolv månadersfristen från den dag då den första ansökan om skydd gjordes.

Om sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare har ansökt om skydd för en växtsort antingen i någon stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter, eller i någon stat som är ansluten eller något område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO), och sedan ansöker om registrering av växtsorten här i landet inom tolv månader från dagen för den tidigare ansökan, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden yrkar det (prioritet).

Sådan prioritet får även medges från en ansökan om skydd som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan om skydd för växtsort medges där den tidigare ansökan gjorts och om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen. Om skydd har sökts i flera stater eller områden, räknas tolv månadersfristen från den dag då den första ansökan om skydd gjordes.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva i vilken ordning ett yrkande om prioritet skall framställas och vilka handlingar som skall ges in till stöd för yrkandet. Om dessa föreskrifter inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet.

6 a §

En sökande som vill få prioritet enligt 6 § skall

1. begära prioritet samtidigt som ansökan görs,

2. inom tre månader från dagen för ansökan ge in en kopia till Växsortnämnden av den tidigare ansökan samt

3. inom fem år från dagen för den tidigare ansökan ge in de ytterligare handlingar och det material till Växsortnämnden som behövs för att prioritetsfrågan skall kunna prövas.

Kopian som avses i första stycket 2 skall vara bestyrkt av den myndighet som tog emot den tidigare ansökan.

Om den tidigare ansökan har avslagits eller återkallats, får Växsortnämnden bestämma en annan frist än den som sägs i första stycket 3.

Om föreskrifterna i första–tredje styckena inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet.

5 kap.

4 §

Växsortnämnden får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud som har hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att anmäla detta hos nämnden. Ombudet skall ha behörighet att ta emot delgivning i ärendet. Underlåter sökanden att följa föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen med posten sänds

Växsortnämnden får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos nämnden. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress.

till sökanden under dennes senaste
kända adress.

*Delgivning skall anses ha skett när
detta har blivit fullgjort.*

Prop. 2000/01:13

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. För ansökningar som har gjorts före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i sin äldre lydelse.

Europeiska kommissionen överlämnade den 6 juni 1998 till Sverige en formell underrättelse, i vilken kommissionen angav att vissa bestämmelser i patentlagen om ombudskrav är oförenliga med EG-fördragets bestämmelser om fri rörlighet för tjänster och etableringsfrihet. Denna fråga tas upp i en departementspromemoria som utarbetades inom Justitiedepartementet under våren 2000, Ombudskrav, prioritet och elektronisk ingivning – några frågor om patent och växtförädlarrätt (Ds 2000:30). I promemorian behandlas frågan om regleringen av ombudskravet i patentlagen (1967:837) och växtförädlarrättslagen (1997:306).

I promemorian behandlas också utformningen av patentlagens och växtförädlarrättslagens bestämmelser om prioritet i ljuset av det s.k. TRIP:s-avtalets allmänna bestämmelser om nationell behandling och mest-gynnad-nationsbehandling.

Mot bakgrund av behovet att möjliggöra ingivning av patentansökningar på elektronisk väg diskuteras i promemorian slutligen frågan om innebörden av patentlagens krav på skriftlighet för patentansökningar.

Promemorians lagförslag bifogas som *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2000/2305/L3).

I propositionen föreslås lagändringar inom de berörda områdena, alltså avseende dels *ombudskrav* och *prioritet*, dels *skriftlighetskravet för patentansökningar*. I propositionen behandlas inte varumärken och mönsterskydd. Bakgrunden till detta är att dessa rättighetstyper är föremål för pågående utredningar som omfattar de aktuella frågeställningarna.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 7 september 2000 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet har föreslagit vissa tillägg och lämnat synpunkter därutöver. Regeringen har följt förslagen samt gjort justeringar och tillägg med anledning av synpunkterna. Vi återkommer till Lagrådets synpunkter i avsnitt 6.3 samt i författningskommentaren.

4 Bakgrund

4.1 Industriellt rättsskydd

Allmänt

Industriellt rättsskydd är ett samlingsbegrepp för rättighetstyper som skyddar intellektuella prestationer och kännetecken inom ramen för verksamheter som bedrivs industriellt (i vid mening). Till det industriella rättsskyddet räknas bl.a. patent och växtförädlarrätt samt mönster-, varumärkes- och firmarätt. Det industriella rättsskyddet har en grundläggande

funktion och är av central betydelse för utvecklingen inom stora delar av näringslivet. Rättsområdet präglas av att frågor och problem måste studeras och lösas i ett internationellt sammanhang. Av betydelse för utvecklingen på området för närvarande är bl.a. verkningarna av Världshandelsorganisationens (World Trade Organization, WTO) tillkomst och konsekvenserna av EG:s inre marknad. En viktig förändringsfaktor är vidare utvecklingen när det gäller informationsteknik och kommunikation.

I propositionen behandlas några frågor om patent och växtförädlarrätt. I detta bakgrundsavsnitt redogörs inledningsvis för grunddragen hos dessa rättighetstyper (4.1). Till bakgrunden hör också de viktigaste konventionerna på området (4.2), EG-rättens betydelse i sammanhanget (4.3) samt en redovisning av relevant svensk lag (4.4).

Att varumärkesrätten och mönsterskyddet inte tas upp här hänger samman med att det för närvarande arbetar utredningar inom dessa områden (dir. 1997:118 och 1999:27). Utredningarna kommer att beröra de sakfrågor som aktualiseras i lagrådsremissen. Övervägandena i denna proposition behandlar alltså endast patentlagen och växtförädlarrättslagen.

Patent

Patent kan kortfattat beskrivas som en ensamrätt att i vissa avseenden utnyttja en teknisk uppfinning. För att patent skall beviljas krävs att ett antal förutsättningar är uppfyllda. De grundläggande materiella kraven innefattar krav på nyhet och på uppfinningshöjd. Nyhetskravet innebär att uppfinningen måste vara ny i förhållande till vad som var känt innan ansökningen om patent gjordes. Kravet på uppfinningshöjd innebär att uppfinningen väsentligen måste skilja sig från vad som var känt vid nämnda tidpunkt. Andra grundläggande krav för att en uppfinning skall vara patenterbar är att den har teknisk karaktär och teknisk effekt samt är reproducerbar.

Patent beviljas efter ansökan hos patentmyndigheten. Patent som gäller i Sverige meddelas av antingen Patent- och registreringsverket (PRV) eller det europeiska patentverket (EPO). Ansökningsförfarandet innefattar prövning av en rad formella eller materiella krav. En ansökan måste bl.a. innehålla en bestämd uppgift om vad skyddet skall avse, uttryckt i ett eller flera så kallade patentkrav. En ansökan måste också innefatta en beskrivning av uppfinningen samt ett sammandrag av patentkraven och beskrivningen.

Växtförädlarrätt

Genom växtförädlarrätt är det möjligt att få en viss ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja en växtsort som förädlats fram. Växtsorter som sådana kan inte patenteras. Det är däremot möjligt att patentera exempelvis ett gentekniskt förfarande med en växt eller en växtsort.

Växtförädlarrätter med giltighet i Sverige kan efter ansökan om registrering meddelas av Statens växtsortnämnd eller EG:s växtsortmyndighet.

Till de allmänna förutsättningarna för att skydd skall kunna meddelas hör att krav på nyhet, särskilnad, enhetlighet och stabilitet är uppfyllda. Kravet på nyhet är inte uppfyllt om exempelvis försäljning skett tidigare än viss tid före ansökan om registrering. Särskilnadskravet tar sikte på förhållandet mellan den sort för vilken växtförädlarrätt söks och andra sorter. Enhetlighetskravet rör frågan om hur stora variationer mellan enskilda individer inom en växtsort som kan accepteras. Stabilitetskravet innebär att en sort efter förökning måste behålla sina särskiljande kännetecken.

4.2 Konventionsåtaganden

Pariskonventionen

Pariskonventionen för industriellt rättsskydd (PK) omfattar industriellt rättsskydd över huvud taget, dock inte växtförädlarrätt. Till konventionen är för närvarande 157 stater anslutna, däribland Sverige. Huvudprinciperna i PK är territorialitet, nationell behandling och minimiskydd. Territorialitetsprincipen innebär att nationella lagars giltighet begränsas till respektive stats territorium. Enligt principen om nationell behandling (art. 2) måste varje konventionsstat tillerkänna medborgare i andra konventionsstater rättsskydd och rättsmedel som åtminstone motsvarar vad som tillerkänns statens egna medborgare. Det viktigaste minimiskyddet enligt PK är när det gäller patent bestämmelserna om prioritet. Innebörden av prioritet och konventionens bestämmelser på denna punkt behandlas nedan i avsnitt 6.

Konventionen om patentsamarbete

PK innebär ingen möjlighet till ett världsomfattande patentskydd. Något så kallat världspatent finns inte. Ett patent gäller endast i varje land för sig. Bortsett från vad som gäller enligt den Europeiska patentkonventionen (European Patent Convention, EPC, se nedan i detta avsnitt) måste man också ansöka om patent i varje land för sig. Konventionen om patentsamarbete (Patent Cooperation Treaty, PCT) innehåller dock bestämmelser om en så kallad internationell ansökan som gör det lättare att ansöka om patent i flera länder samtidigt. Förfarandet med en sådan ansökan innefattar en centraliserad, internationell nyhetsgranskning och en möjlighet till en internationell förberedande patenterbarhetsprövning. För att patent skall meddelas måste dock en internationell ansökan alltid fullföljas vid den nationella patentmyndigheten, som självständigt gör den slutliga prövningen enligt nationell rätt. Sverige ratificerade PCT i samband med ikraftträdandet 1978. 108 stater har för närvarande anslutit sig till konventionen.

EPC innefattar bestämmelser om europeiska patent, som meddelas av det europeiska patentverket (EPO). EU-länderna samt Cypern, Liechtenstein, Monaco och Schweiz omfattas av konventionen.

EPC innehåller bestämmelser om ansökningsförfarandet och förutsättningarna för att meddela patent. Ett patent som meddelas av EPO är giltigt i de länder som designerats i ansökningen. Patentet är dock giltigt enligt respektive lands nationella patenträtt. Det är alltså inte fråga om *ett* europeiskt patent utan om ett knippe av nationella patent. Grunderna för att ett patent kan förklaras ogiltigt bestäms visserligen i konventionen. Men EPC innefattar inte någon gemensam jurisdiktion för ogiltighets- och inträngsfrågor. Det finns alltså inte några garantier för att meddelade patent bedöms likformigt; prövningen i domstol kan falla ut olika i olika stater.

Världshandelsorganisationen; TRIP:s och GATS

Till avtalet om Världshandelsorganisationen (World Trade Organization, WTO) hör överenskommelser om dels immaterialrätten och dess handelsrelaterade aspekter (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, TRIP:s-avtalet), dels handeln med tjänster (General Agreement on Trade in Services, GATS-avtalet).

TRIP:s-avtalet omfattar i princip alla kategorier av immaterialrätt, bl.a. patent, varumärkesrätt och mönsterskydd. Avtalet innehåller dock inte något särskilt avsnitt om växtförädlarrätt. I artikel 27, som behandlar patent, anges dock bl.a. att WTO-medlemmar skall ge skydd för växtsorter antingen genom patent eller genom ett verksamt särskilt skyddssystem av eget slag ("an effective sui generis system") eller genom en kombination härav (artikel 27.3 b). I prop. 1996/97:128 Ny växtförädlarrättslag anförs att växtförädlarrätt således inte synes omfattas av de angivna avsnitten i TRIP:s-avtalet, utan endast nämns som ett alternativ till patent i det avsnitt som handlar om patent, varför avtalets allmänna bestämmelser inte torde vara tillämpliga på växtförädlarrätt (s. 83). Samtidigt påpekas att den anförda uppfattningen är föremål för diskussion på det internationella planet.

Till de grundläggande bestämmelserna i TRIP:s-avtalet hör artiklarna 3 om nationell behandling och 4 om mest-gynnad-nationsbehandling. Principen om nationell behandling innebär att andra WTO-medlemmars rättssubjekt inte skall behandlas mindre förmånligt än den egna statens rättssubjekt. Principen om mest-gynnad-nationsbehandling innebär att rättigheter etc. som tillerkänns rättssubjekt från en medlemsstat också skall medges rättssubjekt från andra medlemsstater.

Bestämmelser om nationell behandling och mest-gynnad-nationsbehandling hör till kärnan också i GATS-avtalet. Det avtalet öppnar dock stora möjligheter för medlemsstaterna att göra undantag från bestämmelserna.

Konventionen för skydd av växtförädlingsprodukter (Convention Internationale pour la Protection des Obtentions Végétales) bygger på principen om nationell behandling och anger som grundläggande krav för skydd nyhet, särskiljbarhet, enhetlighet (likformighet) och stabilitet. De stater som har tillträtt konventionen bildar en union, l'Union Internationale pour la Protection des Obtentions Végétales (UPOV). Sverige har ratificerat konventionen, som reviderades senast 1991.

Patenträttskonventionen

Patenträttskonventionen (Patent Law Treaty, PLT) innebär åtaganden om avreglering och viss harmonisering av bestämmelser om formalia kring patentansökningar. Konventionen, som antogs i juni 2000, har ännu inte ratificerats av Sverige och inte heller trätt i kraft.

4.3 EG

EG-fördraget innehåller bl.a. bestämmelser av grundläggande betydelse för skapandet och upprätthållandet av EG:s inre marknad. Fördraget har stor inverkan på utformningen och tillämpningen av nationell rätt på området för det industriella rättsskyddet. Av särskild vikt är artikel 12 (f.d. artikel 6) om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet, artikel 28 (f.d. artikel 30) om förbud mot kvantitativa importrestriktioner och liknande åtgärder, artikel 30 (f.d. artikel 36) om skydd för industriell äganderätt samt konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 (f.d. artiklarna 85 och 86). För den fråga om ombud som behandlas nedan är artikel 49 (f.d. artikel 59) om fri rörlighet för tjänster och artikel 43 (f.d. artikel 52) om etableringsfrihet av stor betydelse.

Inom EG har antagits en rad rättsakter på området för det industriella rättsskyddet. Ingen av dessa rättsakter innehåller dock några bestämmelser som har direkt inverkan på de frågor som behandlas i denna proposition.

4.4 Svensk lag

Patentlagen

I 1 § patentlagen (1967:837) finns de grundläggande materiella bestämmelserna om rätt att få patent på uppfinningar som kan tillgodogöras industriellt. Patent innebär att patenthavaren förvärvar en ensamrätt att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt. I 2 § anges att en förutsättning för att patent skall meddelas är att uppfinningen är ny i förhållande till vad som var känt före ansökningsdagen och att den "väsentligen skiljer sig" från vad som var känt.

Den som vill få ett patent måste ansöka om detta skriftligen hos Patent- och registreringsverket (7 § och 8 § första stycket). Ansökningen skall innehålla en beskrivning av uppfinningen och en bestämd uppgift

(patentkrav) om vad som söks skyddat genom patentet (8 § andra stycket). Om ansökningen inte uppfyller formkraven i patentlagen skall sökanden föreläggas att vidta rättelse (15 § första stycket). Följer inte sökanden ett sådant föreläggande skall ansökningen avskrivas (15 § andra stycket). Finns det hinder mot att bifalla ansökningen skall denna under vissa förutsättningar avslås (16 §).

Om ansökningen är fullständig och det inte finns några hinder mot patent, skall Patent- och registreringsverket bifalla ansökningen och kungöra beslutet. När kungörandet sker är patentet meddelat (20 §). Inom nio månader från den dag då patentet meddelades får dock var och en göra invändning mot patentet (24 §). Invändningsförfarandet kan medföra att patentet upphävs (se 25 §).

Ett meddelat patent kan upprätthållas intill dess att 20 år har förflutit från ansökningdagen (40 § andra stycket). Under denna tid har var och en en möjlighet att väcka talan vid allmän domstol om att patentet skall förklaras ogiltigt (52 §).

Reglerna om skydd för patent är sanktionerade. Det finns bl.a. bestämmelser om straffansvar och skadeståndsskyldighet för den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i den ensamrätt som patentet medför (57 och 58 §§). Vidare kan domstol besluta om vissa skydds- och säkerhetsåtgärder.

I patentlagen finns även bestämmelser som rör s.k. internationella patentansökningar, dvs. sådana ansökningar som görs med stöd av PCT, samt om europeiska patent som grundas på EPC (se avsnitt 4.2).

Växtförädlarrättslagen

Växtförädlarrättslagen (1997:306) trädde i kraft den 1 juli 1997. Samtidigt upphävdes den äldre växtförädlarrättslagen (1971:392).

Med stöd av växtförädlarrättslagens bestämmelser kan den som har framställt en ny växsort få ensamrätt att utnyttja växsorten (växtförädlarrätt). I 2 kap. 2 § växtförädlarrättslagen fastslås att innebörden av en växtförädlarrätt är att ingen utan samtycke av innehavaren av växtförädlarrätten får utnyttja en växsort eller en annan samling växter som omfattas av växtförädlarrätten genom att t.ex. producera eller bearbeta förökningsmaterial för förökningsändamål eller genom att bjuda ut sådant material till försäljning.

I 3 kap. 1 § anges de grundläggande förutsättningarna för att en växsort skall få registreras, nämligen att sorten skall vara ny, särskiljbar, enhetlig med avseende på dess väsentliga kännetecken och stabil.

En växtförädlarrätt förvärfas genom att växsorten registreras (1 kap. 1 § femte stycket). Registreringen sker i det växsortregister som förs av Statens växsortnämnd. En ansökan om registrering skall göras skriftligen hos Växsortnämnden. Ansökningen skall innehålla bl.a. en tydlig beskrivning av sorten och en uppgift om sortens härstamning (5 kap. 2 §). Om ansökningen inte uppfyller formkraven i växtförädlarrättslagen, skall sökanden på motsvarande sätt som gäller enligt patentlagen föreläggas att vidta rättelse. Följer inte sökanden ett sådant föreläggande skall ansökningen avskrivas (5 kap. 5 §). Föreligger det hinder mot att bifalla ansökningen skall denna under vissa förutsättningar avslås (5 kap. 6 §).

Om ansökningen är fullständig och det inte finns något hinder mot registrering, skall Växtsortnämnden kungöra ansökningen för att bereda allmänheten tillfälle att framställa invändningar mot den (5 kap. 9 §). När tiden för att framställa invändningar har gått ut skall ansökningen tas upp till fortsatt prövning. Denna prövning innebär bl.a. att Växtsortnämnden normalt låter prova material av växtsorten.

5 Ombudskrav

5.1 Nuvarande ordning

Inledning

I både patentlagen och växtförädlarrättslagen finns bestämmelser som reglerar i vilken utsträckning sådana sökande och innehavare av patent respektive växtförädlarrätter som saknar hemvist här i riket skall företräddas av ombud. Motsvarande bestämmelser finns även i mönsterskyddslagen och, såvitt avser innehavare, i varumärkeslagen.

Bestämmelserna i de olika lagarna uppvisar påtagliga skillnader sinsemellan. Det gäller i tre avseenden. För det första är samtliga bestämmelser utom den i 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen som avser sökande av en växtförädlarrätt obligatoriska. För det andra skiljer sig bestämmelserna åt vad gäller omfattningen av ombudets behörighet. Medan vissa bestämmelser föreskriver att ombudet skall vara behörigt att företräda sökanden/innehavaren i allt som rör ansökningen/ärendet, anges det i andra bestämmelser bara att ombudet skall vara behörigt att ta emot delgivning. För det tredje föreskrivs det i alla bestämmelser utom 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen att ombudet skall vara bosatt i Sverige. I växtförädlarrättslagens bestämmelse föreskrivs att ombudet skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Som angetts i avsnitt 3 berörs inte bestämmelserna i varumärkeslagen och mönsterskyddslagen vidare i denna lagrådsremiss. Det beror på att sittande utredningar kommer att ta upp motsvarande frågor.

Patentlagen

Den bestämmelse som reglerar i vad mån en *patentsökande* utan hemvist i Sverige skall företräddas av ett ombud återfinns i 12 § patentlagen. I denna paragraf föreskrivs att en sökande som inte har hemvist här i riket skall ha ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör ansökningen. Av 15 § andra stycket och 16 § följer att en sökande som inte uppfyller detta krav kan få sin patentansökan avskriven eller avslagen.

Bestämmelsen i 12 § patentlagen är således obligatorisk; den lämnar inget utrymme för att avstå från ombudskravet. Vidare ställer den upp krav på att ombudets behörighet skall omfatta att företräda sökanden i allt som rör ansökningen samt att ombudet skall vara bosatt i Sverige. Av förarbetena till patentlagen framgår att det är praktiska hänsyn som ligger bakom bestämmelsen. Det framhålls att de ofta omfattande kontakter som

äger rum mellan patentmyndigheten och sökanden på ansökningsstadiet riskerar att försvåras om patentmyndigheten skulle tvingas stå i direktkontakt med en utomlands boende sökande, bl.a. eftersom en sådan ofta kan antas sakna erforderliga språkkunskaper och kännedom om förhållandena här. Vidare påpekas att det med ett ombudskrav blir lättare för patentmyndigheten att delge sökanden. (se prop. 1966:40 s. 109 f. och Nordisk utredningsserie, NU, 1963:6 s. 194 f.)

I 71 § första stycket patentlagen finns en bestämmelse om krav på ombud för utomlands boende *patenthavare*. Enligt denna skall en patenthavare som inte har hemvist här i riket ha ett här bosatt ombud med behörighet att ta emot delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden rörande patentet med undantag av stämning i brottmål och föreläggande för en part att infinna sig personligen inför domstol. Konsekvensen av att patenthavaren inte uppfyller detta krav är, enligt andra stycket i samma paragraf, att delgivning i stället får ske genom att den handling som skall delges sänds med posten till patenthavaren under dennes i patentregistret antecknade adress. Finns ingen sådan adress antecknad i patentregistret får kungörelsedelgivning tillämpas.

I likhet med vad som i 12 § patentlagen föreskrivs i fråga om utomlands boende patentsökande är bestämmelsen i 71 § första stycket patentlagen obligatorisk. Som framgått skiljer sig emellertid bestämmelserna åt vad gäller ombudets behörighet. Till skillnad från 12 § patentlagen, som föreskriver att ombudet skall ha rätt att företräda sökanden i allt som rör ansökningsprocessen, har 71 § patentlagen karaktären av en delgivningsbestämmelse. Detta motiverades i förarbetena med att behovet av ombud för en utomlands boende patenthavare begränsar sig till fall då någon vill föra talan mot patenthavaren vid domstol. Det anfördes bl.a. att det i sådana situationer av praktiska skäl är erforderligt att det finns någon inom riket som är behörig att ta emot delgivning av stämning och andra meddelanden från domstolen (prop. 1966:40 s. 244 f.)

I 71 § tredje stycket patentlagen ges regeringen en rätt att under särskilt angivna förutsättningar förordna att kravet på ombud inte skall gälla för patenthavare i vissa stater. Något sådant förordnande har inte meddelats.

Växtförädlarrättslagen

Frågan om i vilken utsträckning en utländsk *sökande* av en växtförädlarrätt skall företrädas av ombud regleras i 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen. Enligt denna bestämmelse får Växtingsnämnden förelägga en sökande att för sig ställa ett ombud som har hemvist inom EES och att anmäla detta hos nämnden. Ombudet skall ha behörighet att ta emot delgivning i ärendet. För det fall sökanden inte följer föreläggandet får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress.

Av alla bestämmelser om krav på ombud för utländska sökande och innehavare av industriella rättigheter är, som påpekats ovan, 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen den enda som är fakultativ. Bestämmelsen är också ensam om att ange att ombudet skall ha hemvist inom EES. I den äldre växtförädlarrättslagen (SFS 1971:392) fanns i 10 § en bestämmelse av samma innebörd som 12 § patentlagen. Innan den nya växtförädlar-

rättslagen trädde i kraft var det således obligatoriskt för utländska sökande att företrädas av ett ombud. Detta ombud skulle ha hemvist i Sverige och vara behörigt att företräda sökanden i allt som rörde ansökningsen. I förarbetena till den nya växtförädlarrättslagen konstaterades det att det inte alltid finns något behov av ombud, om sökanden själv är lätt att nå och har goda språkkunskaper. Mot den bakgrunden gjordes bedömningen att en sökande skall vara skyldig att ställa ett ombud för sig endast om Växsortnämnden finner det motiverat (prop. 1996/97:128 s. 123). Ändringarna såvitt avser kravet på ombudets hemvist motiverades i samma förarbetsuttalande med Sveriges medlemskap i EU. Det påpekades att den nya regeln skulle undanröja risken för diskriminering ombud emellan inom EES och risken för hinder mot den fria rörligheten för tjänster.

I 11 kap. 1 § första stycket växtförädlarrättslagen finns en bestämmelse om ombudskrav för *innehavare* av växtförädlarrätt som inte har hemvist i Sverige. Innebörden av bestämmelsen motsvarar helt 71 § patentlagen. Även den äldre växtförädlarrättslagen innehöll en motsvarande bestämmelse. I samband med den nya lagens tillkomst anfördes det att ombudets behörighet enligt bestämmelsen var begränsad till att ta emot delgivningar och att det därför inte fanns skäl att liberalisera bosättningskravet på det sätt som skedde i 5 kap. 4 § (prop. 1996/97 s. 130).

5.2 Reformbehovet

Regeringens bedömning: Bestämmelsen om ombudskrav i 12 § patentlagen (1967:837) strider mot EG-rätten.

Skälen för regeringens bedömning

EG-rättens bestämmelser om fri rörlighet för tjänster och etableringsfrihet

I EG-fördraget finns, som påpekats ovan i avsnitt 4.3, grundläggande bestämmelser om fri rörlighet för tjänster och etableringsfrihet. Alltsedan EES-avtalet trädde i kraft den 1 januari 1994 omfattar dessa bestämmelser även EES-staterna.

Bestämmelserna om *fri rörlighet för tjänster* återfinns i tredje kapitlet i EG-fördraget (artiklarna 49–55, f.d. artiklarna 59–61 och 63–66). I artikel 49 (f.d. artikel 59) föreskrivs att inom ramen för de övriga artiklarna i kapitlet skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen förbjudas beträffande medborgare som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten. Innebörden av artikeln är således att den som tillhandahåller en tjänst i en medlemsstat skall få tillhandahålla samma tjänst i övriga medlemsstater under samma förutsättningar som dessa medlemsstaters egna medborgare.

Artikel 49 har varit föremål för tolkning av EG-domstolen, bl.a. i en dom den 25 juli 1991 i målet C-76/90 Manfred Säger mot Dennemeyer & Co. Ltd., REG 1991, s. I-4221. Utifrån domstolens resonemang i denna

dom kan bl.a. följande konstateras. Artikel 49 innebär inte bara ett krav på att all diskriminering grundad på nationalitet skall avskaffas. Den medför också ett krav på avskaffande av alla restriktioner som har till effekt att förbjuda eller försvåra tillhandahållandet av tjänster för en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat. Begränsningar i form av sådana restriktioner får förekomma endast i den utsträckning som dessa är motiverade av tvingande skäl av allmänt intresse. Vidare måste begränsningar av detta slag vara proportionerliga.

EG-fördragets bestämmelser om *etableringsfrihet* finns intagna i fördragets andra kapitel (artiklarna 43–48, f.d. artiklarna 52 och 54–58). Den grundläggande bestämmelsen i kapitlet är artikel 43. I denna stadgas ett förbud mot inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium. Enligt artikeln skall detta förbud även omfatta inskränkningar för en medborgare i en medlemsstat som är etablerad i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag. EG-domstolen har i målet C-107/83 Onno Klopp, REG 1984, s. 2971, slagit fast att artikeln innebär att det skall vara möjligt att under iakttagande av yrkesmässiga regler starta och driva mer än ett verksamhetscentrum inom gemenskapen.

Bestämmelsen i 12 § patentlagen innebär att en patentsökande som saknar hemvist här i riket måste ha ett i Sverige bosatt ombud som äger företräda honom i allt som rör ansökningsprocessen. Av detta följer att de patentombud som är hemmahörande inom EES men utanför Sverige är förhindrade att, i vart fall på egen hand, verka som ombud för någon som är bosatt utomlands och söker patent i Sverige. Det kan inte råda någon tvekan om att detta förhållande utgör en sådan begränsning av möjligheten att tillhandahålla tjänster som omfattas av artikel 49. Som närmare redovisats ovan är begränsningar av det slaget tillåtna endast i den mån de är motiverade av ett tvingande allmänt intresse. De praktiska skäl som låg bakom införandet av 12 § patentlagen kan inte anses utgöra ett sådant allmänt intresse som gör det motiverat att utestänga utländska patentombud från möjligheten att företräda utländska patentsökande här i landet. Det står därmed klart att 12 § patentlagen inte överensstämmer med artikel 49 i EG-fördraget.

Ombudskravet i 12 § patentlagen kan även ifrågasättas utifrån EG-fördragets regler om etableringsfrihet. Som påpekats ovan följer av dessa att det skall vara möjligt att starta och driva mer än ett verksamhetscentrum inom gemenskapen. Med den nuvarande ordningen måste ett patentombud i en annan EES-stat som vill verka som ombud för utländska sökande i Sverige inte bara starta en filial här i riket utan även etablera ett hemvist här.

Vad som nu har sagts visar att 12 § patentlagen är oförenlig med EG-fördragets bestämmelser om fri rörlighet för tjänster och etableringsfrihet. Bestämmelsen i 12 § patentlagen måste därför ändras.

Enhetliga bestämmelser om ombudskrav

Det är i allt väsentligt samma skäl som ligger bakom de nu gällande bestämmelserna om ombudskrav i de olika lagarna på området för det industriella rättsskyddet. Som konstaterats ovan uppvisar emellertid be-

stämmelserna påtagliga skillnader sinsemellan. Skillnaderna avser i vad mån bestämmelserna är obligatoriska eller fakultativa, vilken behörighet som ombudet skall ha samt var ombudet måste ha sitt hemvist. Dessa skillnader gäller såväl för de bestämmelser som reglerar utländska sökande som för de bestämmelser som reglerar utländska rättighetsinnehavare.

Reglerna om ombudskrav bör vara enhetliga i de olika lagarna i den mån det inte finns goda sakliga skäl däremot. Vid den översyn av patentlagens bestämmelser om ombud för utländska sökande som måste göras bör därför också växtförädlarrättslagens motsvarande regler ses över. Översynen bör behandla inte bara vad som skall gälla för utländska sökande utan också de bestämmelser som avser utländska innehavare.

Som tidigare sagts kommer motsvarande frågor på varumärkes- och mönsterskyddsområdena att tas upp av respektive utredning. Dessa frågor behandlas därför inte här.

5.3 Förslag

Regeringens förslag: Det skall inte längre vara obligatoriskt för utländska *patentsökande* att ha ett ombud med hemvist i Sverige. Men Patent- och registreringsverket skall kunna kräva att sökanden skaffar sig ett ombud i Sverige för att ta emot delgivning. Även en sökande enligt växtförädlarrättslagen (1997:306) skall kunna föreläggas att skaffa ett delgivningsombud i Sverige. Härigenom blir bestämmelserna i patentlagen (1967:837) och växtförädlarrättslagen likadana. Lagarnas bestämmelser om ombud för utländska *rättighetsinnehavare* behålls oförändrade.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås, beträffande både sökande och rättighetsinnehavare, att ombudet skall ha hemvist inom EES. I övrigt överensstämmer promemorians förslag med regeringens (se promemorian s. 29 f.).

Remissinstanserna: Så gott som samtliga remissinstanser har instämt i eller förklarat sig inte ha något att erinra mot bedömningen att patentlagens och växtförädlarrättslagens bestämmelser om ombudskrav bör ges ett enhetligt innehåll. Ett flertal remissinstanser har dock haft synpunkter på förslagens utformning.

Patentbesvärsrätten och *Svenska Patentombudsföreningen (SPOF)* har ställt sig kritiska till att den behörighet som skall få krävas av ett ombud för en sökande inskränks till att ombudet skall få ta emot delgivning.

Mönsterutredningen och *Sveriges advokatsamfund* har ifrågasatt om bestämmelserna om ombudskrav inte bör begränsas till att omfatta sökande och rättighetsinnehavare med hemvist utanför EES.

Flera remissinstanser, bl.a. *Svea hovrätt*, *Juridiska Fakultetsnämnden vid Stockholms universitet*, *Patent- och registreringsverket*, *Patentbesvärsrätten*, *Varumärkeskommittén* och *Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd (SFIR)*, har – under förutsättning att ombudets behörighet inskränks till att ombudet skall få ta emot delgivning – varit kritiska till att ändra kravet på ombudets hemvist från att gälla Sverige till att avse

EES. Liknande synpunkter har framförts av *Mönsterutredningen* och *Sveriges Industriförbund*. Prop. 2000/01:13

Patent- och registreringsverket, Juridiska Fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Varumärkeskommittén, Mönsterutredningen och *SFIR* har ansett att även bestämmelserna om ombud för utländska sökande bör vara obligatoriska.

Några remissinstanser, bl.a. *Varumärkeskommittén* och *Patent- och registreringsverket*, har påpekat att såväl fysiska som juridiska personer bör kunna uppträda som ombud.

Skälen för regeringens förslag

Enhetliga bestämmelser om ombudskrav

Tidigare har framhållits att patentlagen och växtförädlarrättslagen uppvisar påtagliga olikheter sinsemellan i fråga om krav på ombud för utländska sökande och rättighetsinnehavare. Som framgår av avsnitt 4.4 är patentlagen och växtförädlarrättslagen (och även varumärkeslagen och mönsterskyddslagen, vilka dock inte behandlas i detta sammanhang) uppbyggda på i stort sett samma sätt vad gäller erhållandet och upprätthållandet av en ensamrätt. Såväl patentlagen som växtförädlarrättslagen utgår från att den som vill få en ensamrätt måste ansöka om att få sin uppfinning respektive växtsort registrerad. Patentlagens och växtförädlarrättslagens grundläggande bestämmelser om detta ansöknings- och registreringsförfarande uppvisar stora likheter. Vidare ger både patentlagen och växtförädlarrättslagen utomstående rättssubjekt en möjlighet att väcka ogiltighetstalan vid allmän domstol under den tid som ensamrätten gäller.

De skäl som ligger bakom bestämmelserna i de båda lagarna om ombud för utländska sökande och innehavare är i allt väsentligt desamma och det är svårt att finna något rimligt skäl att ha olika regler i de båda lagarna. Bestämmelserna om ombudskrav bör därför ges ett enhetligt innehåll.

Behovet av ombud för utländska sökande

Det helt övervägande antalet remissinstanser har instämt i eller förklarat sig inte ha något att erinra mot att kravet på ombudets behörighet i fråga om patentsökande på motsvarande sätt som gäller enligt växtförädlarrättslagen begränsas till att ombudet skall få ta emot delgivningar i ärendet. Patentbesvärsrätten och SPOF har emellertid riktat invändningar mot att kravet på ombudets behörighet begränsas på detta sätt. Enligt Patentbesvärsrätten skulle en sådan begränsning medföra att bestämmelsen tappar sin väsentliga betydelse att underlätta den sakliga diskussionen i ärendet.

Vad gäller ombudets behörighet går 12 § patentlagen längre än 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen genom att den kräver att ombudet skall vara behörigt att företräda sökanden i allt som rör ansökningsen. Som framgår

av avsnitt 4.1 har bestämmelsen i patentlagen motiverats med i första hand praktiska hänsyn. Ombudskravet är tänkt att dels underlätta kontakterna mellan sökanden och patentmyndigheten, dels göra det lättare för patentmyndigheten att delge sökanden. Som ett par remissinstanser har framhållit går emellertid utvecklingen inom området för det industriella rättsskyddet mot att såväl utländska sökande som utländska rättighetsinnehavare själva får ta ett allt större ansvar för att bevaka sina rättigheter. Den uppmjukning som skett av kravet på ombudets behörighet enligt 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen är ett exempel på detta. Det torde endast i undantagsfall förekomma att en utländsk patentsökande själv inte vidtar de åtgärder som behövs för att den sakliga diskussionen med registreringsmyndigheten skall fungera tillfredsställande. Med hänsyn till att svensk rätt inte uppställer något auktorisationskrav för patentombud kan det även konstateras att patentlagens krav på en oinskränkt behörighet hos ombudet inte medför någon garanti för att den sakliga diskussionen mellan patentmyndigheten och sökanden underlättas. Mot denna bakgrund finns det enligt regeringens mening inte skäl att behålla kravet i patentlagen på att ombudet skall vara behörigt att företräda sökanden i allt som rör ansökningen.

Vad som emellertid alltså gör sig gällande i fråga om utländska sökande är, vilket även framhållits av ett flertal remissinstanser, att svenska myndigheter i allmänhet har sämre förutsättningar att delge de rättssubjekt som har hemvist utomlands än de som är hemmahörande i Sverige. För att säkerställa registreringsmyndigheternas intresse av att ärenden med utländska sökande skall kunna handläggas på ett effektivt sätt finns det därför ett behov av att, i enlighet med vad som nu gäller enligt 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen, utländska sökande företräds av ett ombud som har behörighet att ta emot delgivning i ärendet. Ett motsvarande krav kan enligt 33 kap. 8 § rättegångsbalken ställas på en utländsk part i allmän domstol.

Mot bakgrund av det anförda bör kravet på ombudets behörighet i 12 § patentlagen anpassas till 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen och således begränsas till att ombudet skall kunna ta emot delgivningar i ärendet.

Behovet av ombud för utländska rättighetsinnehavare

Att en utländsk rättighetsinnehavare bör vara företrädd av ett ombud motiveras huvudsakligen av andra intressen än dem som gäller beträffande utländska sökande. En ensamrätt gäller under en förhållandevis lång tid. De i patentlagen och växtförädlarrättslagen föreskrivna giltighetsperioderna uppgår till 20 respektive 25 eller 30 år. Under den tid som ensamrätten gäller har utomstående rättssubjekt en möjlighet att väcka ogiltighetstalan mot innehavaren vid allmän domstol. Dessa rättssubjekts intresse av att innehavaren i sådana fall kan nås för delgivning av stämning gör det motiverat att ställa upp ett ombudskrav även för innehavare. Det är också i dessa situationer tillräckligt att ombudets behörighet omfattar att ta emot delgivningar. Mot denna bakgrund bör de nu gällande kraven på ombudets behörighet enligt 71 § första stycket patentlagen och 11 kap. 1 § första stycket växtförädlarrättslagen behållas oförändrade.

Mönsterutredningen och Sveriges advokatsamfund har ifrågasatt om bestämmelserna om ombudskrav inte bör begränsas till att avse sådana utländska rättssubjekt som har hemvist utanför EES. Mönsterutredningen har härvid anfört att det enligt utredningens mening inte är avsevärt svårare att delge de rättssubjekt som har hemvist i en annan EES-stat jämfört med de rättssubjekt som har hemvist i Sverige.

Som framgår ovan är det regeringens uppfattning att svenska myndigheter i allmänhet får anses ha sämre förutsättningar att delge de rättssubjekt som har hemvist utomlands jämfört med dem som har hemvist i Sverige. Detta synsätt gör sig gällande även i fråga om sådana rättssubjekt som har hemvist i andra EES-stater. Det finns ännu inte något sådant delgivningssamarbete inom EES, eller ens inom EU, att förutsättningarna för delgivning från Sverige i de andra länderna ens tillnärmelsevis kan jämföras med förutsättningarna för att delge här hemma. Det finns därför inte skäl att av hänsyn till delgivningsförutsättningar begränsa bestämmelsernas räckvidd till att omfatta endast rättssubjekt med hemvist utanför EES.

Vid bedömningen av om även utländska rättssubjekt med hemvist inom EES skall omfattas av bestämmelserna om ombudskrav är vidare EG-fördragets artikel 12 (f.d. artikel 6) om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet av intresse. Sveriges Advokatsamfund har i detta sammanhang erinrat om att det inte ansetts förenligt med EG-fördraget att kräva säkerhet för rättegångskostnader av en utländsk käreande som är bosatt inom EES.

I EG-fördragets artikel 12 fastslås att all diskriminering på grund av nationalitet skall vara förbjuden. Artikeln innebär vidare att det inte heller är tillåtet att förvandla krav på nationalitet till krav på bosättning eller språkkunskaper, om detta inte på rent objektiva grunder kan försvaras (se bl.a. Allgårdh m.fl., EU och EG-rätten, andra uppl., 1995). En bestämmelse av innebörd att det, till skillnad mot vad som gäller för sökande och innehavare med hemvist i Sverige, ställs ett ombudskrav på sökande och innehavare som har hemvist utanför Sverige men inom EES träffas således i och för sig av diskrimineringsförbudet. Som framgår ovan är emellertid ombudskravet motiverat av dels myndigheternas, dels de utomstående rättssubjektens intresse av att det skapas så goda förutsättningar som möjligt för delgivning. Eftersom förutsättningarna för svenska myndigheter att delge rättssubjekt som har hemvist inom övriga EES är sämre jämfört med vad som gäller för rättssubjekt som har hemvist i Sverige, måste det enligt regeringens mening anses att ombudskravet är försvarbart på en sådan objektiv grund som kan motivera ett avsteg från artikel 12. Av bestämmelsen i 33 kap. 8 § rättegångsbalken framgår att en motsvarande bedömning har gjorts i fråga om ombudskrav för utländska parter vid allmän domstol. Det är också att märka att Europeiska kommissionen inte anmärkt mot 12 § patentlagen i det hänseende som vi nu diskuterat.

Mot bakgrund av det anförda anser regeringen att bestämmelserna i patentlagen och växtförädlarrättslagen om ombud för utländska sökande och rättighetshavare även fortsättningsvis bör omfatta samtliga rättssub-

Frågan om var ombudet skall ha sitt hemvist

Ett flertal remissinstanser har varit kritiska mot promemorians förslag att i 12 och 71 §§ patentlagen samt 11 kap. 1 § växtförädlarrättslagen ändra kravet på ombudets hemvist till att avse EES, förutsatt att kravet på ombudets behörighet begränsas till att avse delgivning. Dessa remissinstanser har framhållit bl.a. att bestämmelserna blir effektivare om det ställs ett krav på att ett ombud som bara skall användas för delgivning skall ha hemvist i Sverige, detta särskilt mot bakgrund av att svenska myndigheter har bättre förutsättningar att delge de personer som har hemvist här. Enligt samma remissinstansers mening lägger gemenskapsrätten inte heller hinder i vägen för en sådan ordning.

Som tidigare framgått innebär det nuvarande kravet i 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen att ombudet skall ha hemvist inom EES. Bestämmelsen överensstämmer i det avseendet med 33 kap. 8 § rättegångsbalken. För rättighetsinnehavare gäller däremot enligt både 71 § första stycket patentlagen och 11 kap. 1 § växtförädlarrättslagen att ombudet skall ha hemvist i Sverige. Samma krav på ombudets hemvist gäller enligt 12 § patentlagen i fråga om utländska patentsökande.

I promemorian sägs i fråga om 12 § patentlagen (s. 31) att det möjligen kan hävdas att en inskränkning i kravet på ombudets behörighet till att avse endast delgivning medför att bestämmelsen blir förenlig med EG-fördraget. Vidare uttalas emellertid att det oavsett detta finns skäl som talar för att, med 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen som förebild, ändra hemvistkravet i 12 § patentlagen till att omfatta EES. Det påpekas att alla inom EES verkande patentombud härigenom tillförsäkras en möjlighet att uppträda som ombud i svenska registreringsärenden under samma villkor och i samma utsträckning som svenska ombud, samt att en sådan lösning också överensstämmer med vad som föreskrivs i 33 kap. 8 § rättegångsbalken. I promemorian föreslås av samma skäl att det även i fråga om innehavare skall räcka att ombudet har hemvist inom EES.

Regeringen har ovan instämt i promemorians bedömning att det av såväl utländska sökande som utländska rättighetsinnehavare skall kunna krävas att dessa företräds av ombud med behörighet att ta emot delgivningar. Samtidigt anser regeringen, i likhet med flertalet remissinstanser, att det är angeläget att bestämmelserna utformas på ett sätt som gör dem så effektiva och praktiska som möjligt. Denna aspekt gör sig särskilt gällande på området för det industriella rättsskyddet där ensamrättigheter – och därmed ett behov av goda förutsättningar för delgivning – kan bestå under mycket långa tidsperioder. Som flera remissinstanser har påpekat skulle syftet att säkerställa bättre förutsättningar för delgivning vidare kunna gå förlorat i vissa fall, om det inte ställs upp ett krav på hemvist i Sverige.

Regeringen instämmer därför i remissinstansernas bedömning att en ordning enligt vilken det krävs att ombudet skall ha hemvist i Sverige är att föredra.

Ett krav på att ombudet skall ha hemvist i Sverige medför vissa nackdelar för såväl utländska sökande och innehavare som utländska ombud. Med regeringens förslag kommer det att stå utländska sökande och innehavare fritt att låta sig företrädas av ett utländskt ombud. Men ett krav på att utländska sökande och innehavare skall vara företrädda av ett här hemmahörande ombud med behörighet att ta emot delgivning medför att utländska *sökande och innehavare* som företräds av ett utländskt ombud tvingas att anlita ytterligare ett ombud, med en mer begränsad behörighet. Utländska *ombud* drabbas av nackdelen att inte kunna tjänstgöra som ”delgivningsombud”.

De nu nämnda negativa effekterna för å ena sidan utländska sökande och rättighetsinnehavare och å andra sidan utländska ombud torde medföra att ett krav på att ombudet skall ha hemvist här i Sverige i och för sig träffas av EG-fördragets bestämmelser om diskrimineringsförbud och förbud mot åtgärder vars effekt utgör ett hinder för den fria rörligheten för tjänster. Som tidigare redovisats finns det emellertid utrymme för undantag från dessa bestämmelser. Förutsättningen för att en åtgärd skall omfattas av undantaget är att den är motiverad av tvingande skäl av allmänt intresse och därmed försvarbar på objektiva grunder. Vidare gäller att åtgärden måste vara nödvändig och proportionerlig (se t.ex. det i avsnitt 5.2 nämnda rättsfallet C-76/90 Manfred Säger mot Dennemyer & Co. Ltd., REG 1991, s. I-4221, samt Bernitz m.fl., Europarättens grunder, 1999, s. 103 f. och s. 211 f.).

I linje med vad som tidigare har framhållits måste enligt regeringens mening det behov av att säkerställa goda förutsättningar för delgivning som ligger bakom bestämmelserna om ombudskrav anses utgöra ett sådant tvingande skäl av allmänt intresse som gör det objektivt försvarbart med ett avsteg från EG-fördragets diskrimineringsförbud och förbud mot åtgärder vars effekt utgör ett hinder för den fria rörligheten för tjänster. Ett sådant avsteg får bedömas nödvändigt och det kan inte anses oproportionerligt.

Mot bakgrund av det anförda delar regeringen remissinstansernas uppfattning att gemenskapsrätten inte lägger hinder i vägen för att kräva att ombudet skall ha hemvist i Sverige. Det kan i anslutning till detta nämnas att Europeiska kommissionen i sin formella underrättelse inte har haft något att anmärka mot 71 § patentlagen, i vilken det redan i dag föreskrivs att ombudet skall ha hemvist i Sverige och att ombudets behörighet skall omfatta att ta emot delgivningar. Vidare kan det noteras, som några remissinstanser har framhållit, att det även i rättegångsbestämmelserna för Europeiska gemenskapernas domstol finns en regel av motsvarande innebörd (artikel 38.2).

Till följd av det ovan anförda bör det enligt såväl patentlagens som växtförädlarrättslagens bestämmelser om ombudskrav gälla att ombudet skall ha hemvist i Sverige. Regeringen föreslår därför en ändring av 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen i detta avseende.

Fakultativa eller obligatoriska bestämmelser?

Ett flertal remissinstanser har varit kritiska mot promemorians förslag att utforma de mot utländska sökande riktade ombudskraven som fakultativa

bestämmelser i enlighet med vad som nu gäller enligt 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen. Enligt dessa remissinstanser bör det i syfte att åstadkomma en så effektiv ordning som möjligt råda ett obligatoriskt ombudskrav även för sökande. Flera av remissinstanserna har anfört att en obligatorisk bestämmelse för sökande inte kan anses särskilt betungande, om det samtidigt råder ett obligatoriskt ombudskrav så snart en rättighet beviljas.

Som tidigare framhållits delar regeringen uppfattningen att det är angeläget att bestämmelserna om ombudskrav utformas på ett sätt som gör dem så effektiva och praktiska som möjligt. Bestämmelserna får emellertid inte, särskilt mot bakgrund av gemenskapsrättens krav på proportionalitet, ställa mer omfattande krav än vad som är nödvändigt för att tillgodose de behov som gör det motiverat med ett ombudskrav. Bakom behovet av att utländska sökande skall företrädas av i Sverige hemmahörande ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet ligger som ovan nämnts registreringsmyndigheternas intresse av att ärenden med utländska sökande skall kunna handläggas på ett effektivt sätt. Behovet av ombud för rättighetsinnehavare är föranlett av andra intressen. Som flera remissinstanser har framhållit torde det endast i undantagsfall förekomma att en utländsk sökande själv inte medverkar till att delgivningsförfarandet i ansökningsärendet fungerar tillfredsställande. En obligatorisk bestämmelse skulle således medföra att merparten av utländska sökande påtvingades ett ombudskrav i onödan. Mot denna bakgrund delar regeringen promemorians bedömning att bestämmelserna om ombudskrav för utländska sökande bör vara fakultativa. Regeringen föreslår därför att 12 § patentlagen i detta hänseende anpassas till 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen.

Bakom behovet av ombudskrav för utländska innehavare ligger som ovan sagts utomstående rättssubjekts intresse av att en innehavare under den långa tid som en rättighet gäller kan nås för delgivning av stämning. Med hänsyn till dessa utomstående intressen och till de långa tidsperioder under vilka rättigheterna består bör bestämmelserna om ombudskrav för utländska rättighetsinnehavare även fortsättningsvis vara obligatoriska.

Några övriga frågor

Följden av att en sökande inte följer ett föreläggande att ställa ett ombud för sig bör, i enlighet med vad som nu gäller enligt 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen, vara att delgivning får ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. En sådan ordning överensstämmer också i huvudsak med vad som enligt 71 § andra stycket patentlagen och 11 kap. 1 § andra stycket växtförädlarrättslagen gäller för en rättighetsinnehavare som inte uppfyller det obligatoriska ombudskrav som gäller för denne. I de två sistnämnda bestämmelserna finns regler om när delgivning i dessa fall skall anses ha skett. Som Sveriges advokatsamfund har påpekat bör det även i de bestämmelser som avser sökande, 12 § patentlagen och 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen, införas sådana regler. Dessa bör lämpligen utformas på samma sätt som de gjorts i 71 § andra stycket patentlagen och 11 kap. 1 § andra stycket växtförädlarrättslagen.

Några remissinstanser, bl.a. Varumärkeskommittén och Patent- och registreringsverket, har gett uttryck för åsikten att såväl fysiska som juridiska personer bör kunna godtas som ombud i de nu aktuella sammanhangen. Regeringen vill i denna del framhålla att de nuvarande bestämmelserna om ombudskrav inte hindrar att juridiska personer godtas som ombud (se t.ex. Jacobsson m.fl., Patentlagstiftningen – En kommentar, 1980, s. 173 f.). Inte heller förvaltningslagens eller förvaltningsprocesslagens bestämmelser om ombud utgör något hinder mot detta (se rättsfallet R 1981 ref 1:72). De nu föreslagna ändringarna är inte avsedda att påverka denna fråga.

6 Prioritet

6.1 Nuvarande ordning

Allmänt om prioritet

Med prioritet avses i immaterialrättsliga sammanhang en rätt att få en ansökan om skydd behandlad som om den hade gjorts samtidigt som en tidigare ansökan beträffande samma skyddsföremål. Bakgrunden till principen om prioritet är bl.a. att en förutsättning för skydd för ett antal rättighetstyper är att skyddsföremålet uppfyller ett krav på nyhet. Utan möjligheten att åberopa prioritet skulle en tidigare ansökan vara nyhets-skadlig för en senare och därmed ett hinder mot bifall till den senare ansökningen. Bestämmelser om prioritet gör det också möjligt för en sökande att avvakta nyhetsgranskningen i en stat innan han eller hon går vidare med ansökningar i flera stater.

Paris- och växtförädlarrättskonventionernas bestämmelser om prioritet

Pariskonventionens (PK) bestämmelser om prioritet (art. 4) omfattar patent, bruksmodellskydd, mönster och varumärken. Bestämmelserna anger att en ansökan i en konventionsstat grundar en prioritetsrätt för ansökningar som inom en viss tidsfrist görs i andra konventionsstater. Det slås vidare fast att en första ansökan inte skall anses nyhetskadlig för senare ansökningar om samma sak, förutsatt att de senare ansökningarna sker inom tidsfristen. Inte heller andra handlingar under tidsfristen, som exempelvis publiceringen av en uppfinning, skall anses nyhetskadliga. Prioritetsfristen anges för patent och bruksmodellskydd till tolv månader samt för varumärken och mönster till sex månader. Det bör nämnas att också Konventionen om patentsamarbete (PCT) och den Europeiska patentkonventionen (EPC) bygger på principen om konventionsprioritet.

Enligt växtförädlarrättskonventionen (artikel 11) får på motsvarande sätt som vid patent en förädlare som i en stat ansökt om skydd för en växtsort under en tid av tolv månader en prioritetsrätt för att ge in en ansökan om skydd i en annan konventionsstat. Det slås också fast att sökanden inte skall lida någon rättsförlust på grund av händelser som in-

Prioritetsbestämmelser i svensk rätt

Bestämmelser om prioritet finns i patentlagen (1967:837), växtförädlarrättslagen (1997:306), förordningen (1970:495) om utländska varumärken och mönsterskyddsförordningen (1970:486).

De grundläggande bestämmelserna om prioritet när det gäller *patent* finns i 6 § patentlagen. Enligt bestämmelsens första stycke skall, om sökanden begär det, en ansökan om patent vid tillämpningen av lagens bestämmelser om bl.a. nyhet anses gjord samtidigt som en tidigare ansökan om samma uppfinning, förutsatt att den tidigare ansökningen gjorts inom tolv månader före ansökningsdagen. Prioritetsrätten kan till att börja med grundas på en tidigare patentansökan som avser patent i Sverige. En sådan ansökan kan vara såväl en nationell ansökan, som bara avser skydd i Sverige, som en internationell eller en europeisk ansökan som omfattar Sverige (alltså en ansökan enligt de förfaranden som grundas på PCT respektive EPC). Prioritet kan vidare grundas på en ansökan om patent eller om vissa andra skyddsformer i en främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen. Dessa båda situationer framgår av första meningen. Enligt andra meningen i första stycket kan prioritet slutligen också grundas på en ansökan om skydd ”som icke avser stat” som är ansluten till Pariskonventionen, om motsvarande prioritet från en svensk patentansökan medges där den tidigare ansökningen gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med konventionen.

Problemet med denna bestämmelse är att en rätt till prioritet inte kan grundas *omedelbart* på det förhållandet att den prioritetsgrundande ansökningen avser skydd i en stat som är medlem i Världshandelsorganisationen (WTO). Problemet förklaras närmare under den följande underrubriken. När den prioritetsgrundande ansökningen inte avser skydd vare sig i Sverige eller i en stat som är ansluten till Pariskonventionen, krävs ju att förutsättningarna i 6 § första stycket andra meningen är uppfyllda. Det krävs alltså reciprocitet och lagstiftning som i huvudsak överensstämmer med konventionen.

Bestämmelser om prioritet när det gäller *växtförädlarrätt* finns i 3 kap. 6 § växtförädlarrättslagen. Bestämmelserna innebär att en senare ansökan vid tillämpning av lagens bestämmelser om nyhet, särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet skall anses gjord samtidigt som en tidigare, prioritetsgrundande ansökan. Prioritetsfristen är tolv månader. Enligt första stycket kan prioritet grundas på en ansökan om skydd för växtsorten i en stat som är ansluten till växtförädlarrättskonventionen. I andra stycket anges att prioritet också får medges från en ansökan om skydd som har gjorts i en annan främmande stat, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan om skydd för växtsort medges i den staten och om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen. Om skydd har sökts i flera främmande stater, räknas prioritetsfristen från den dag då den första ansökan om skydd gjordes.

I fråga om WTO finns här möjligen samma problem som beträffande patent. Inte heller enligt 3 kap. 6 § växtförädlarrättslagen kan prioritet

grundas *omedelbart* på det förhållandet att den prioritetsgrundande ansökningen avser registrering i en stat som är medlem i WTO. Se i det följande angående tolkningen av det s.k. TRIP:s-avtalet i fråga om växtförädlarrätt.

I 6 § andra stycket patentlagen anges att regeringen, eller efter regeringens bemyndigande Patent- och registreringsverket (PRV), föreskriver i vilken ordning yrkanden om prioritet skall framställas och vilka handlingar som skall inges till stöd för yrkandet. Föreskrifter av detta slag finns i 10 – 13 §§ patentkungörelsen (1967:838). I 6 § andra stycket patentlagen fastslås att rätten till prioritet inte gäller om dessa föreskrifter inte iakttas. Bestämmelser med motsvarande innebörd när det gäller växtförädlarrätt finns 3 kap. 6 § andra stycket växtförädlarrättslagen och 7 § växtförädlarrättsförordningen (1997:383).

Artiklarna 3 och 4 i TRIP:s-avtalet

Innebörden av TRIP:s-avtalets bestämmelser om nationell behandling och mest-gynnad-nationsbehandling (se ovan avsnitt 4.2) har när det gäller prioritet från varumärkes- och patentansökningar varit föremål för diskussioner i TRIP:s-rådet inom WTO. Vid diskussionerna har framkommit att bestämmelserna genomgående synes tolkas så att medlemsstaterna erkänner prioritet grundad på varumärkes- och patentansökningar i andra WTO-stater som gjorts av någon som är medborgare i en WTO-stat. Tolkningen innebär i praktiken att prioritet måste medges från ansökningar som gjorts i andra WTO-stater. Det kan nämnas att ändringar i syfte att uppfylla detta krav har gjorts i bl.a. de danska, norska och finska patentlagarna.

Som redovisats ovan (se avsnitt 4.2) gjordes i förarbetena till den nya växtförädlarrättslagen bedömningen att TRIP:s-avtalets allmänna bestämmelser inte torde vara tillämpliga på växtförädlarrätt (prop. 1996/97:128 s. 83). Samtidigt påpekades att den anförda uppfattningen var föremål för diskussion på det internationella planet. När det gäller lagens reglering av frågan om vem som kan förvärva växtförädlarrätt (växtförädlarrättens subjekt) valdes en lösning som sammanfattningsvis innebär att lagen omfattar bl.a. den som framställt en växtsort i eller är medborgare eller har hemvist i en stat som är ansluten till växtförädlarrättskonventionen (1 kap. 1 §). I 1 kap. 2 § andra stycket bemyndigas vidare regeringen att föreskriva om lagens tillämpning med avseende på andra länder under förutsättning av ömsesidighet eller om det följer av ett sådant avtal med en främmande stat eller en mellanfolklig organisation som riksdagen har godkänt. I propositionen anfördes att regeringen genom bemyndigandet kommer att ha formell kompetens att meddela de föreskrifter som är eller visar sig bli nödvändiga till följd av bl.a. TRIP:s-avtalet. I författningskommentaren (se prop. s. 111) anfördes att bestämmelsen ger regeringen det handlingsutrymme som är nödvändigt för att uppfylla åtagandena enligt TRIP:s-avtalet, om diskussionerna kring avtalets tillämpning på växtförädlarrättsområdet skulle leda till en allmän uppfattning att principen om nationell behandling gäller även skyddet för växtsorter. Regeringen har med stöd av bemyndigandet ännu endast meddelat en bestämmelse om att medborgare i ett land som ingår i Euro-

peiska ekonomiska samarbetsområdet vid tillämpning av 1 kap. 1 § växtförädlarrättslagen skall behandlas som en svensk medborgare (1 § växtförädlarrättsförordningen [1997:383]). Prop. 2000/01:13

6.2 Reformbehovet

Patent

Som vi sett i föregående avsnitt är den allmänna uppfattningen att TRIP:s-avtalet medför en skyldighet för medlemsstaterna att medge prioritet från en ansökan om patent eller motsvarande som gjorts i en WTO-stat. Eftersom det kan hävdas att den svenska patentlagen inte föreskriver någon tillräckligt tydlig skyldighet på denna punkt bör lagens bestämmelser om prioritet ses över.

Växtförädlarrätt

Som framgår av föregående avsnitt är det ännu oklart vilken skyldighet att medge prioritet för växtsortansökningar som kan följa av TRIP:s-avtalet. Redan denna oklarhet ger anledning att överväga om prioritetsbestämmelserna i växtförädlarrättslagen bör ändras. Om patentlagens regler ändras kan detta i sig vara ett skäl att även ändra bestämmelserna i växtförädlarrättslagen.

Varumärkesrätt och mönsterskydd

WTO-avtalet ger anledning att överväga prioritetsbestämmelserna även när det gäller varumärken och mönster. Som tidigare sagts arbetar för närvarande utredningar på båda dessa områden. Utredningarna kommer att behandla den nu aktuella frågan, varför den inte berörs vidare i här.

6.3 Förslag

Regeringens förslag: I patentlagen och växtförädlarrättslagen anges uttryckligen att prioritet skall medges också från ansökningar som gjorts i en stat som är ansluten till eller ett område som är anslutet till Världshandelsorganisationen (WTO). De föreskrifter om de närmare förutsättningarna för rätten till prioritet som i dag finns i patentkungörelsen (1967:838) och växtförädlarrättsförordningen (1997:383) förs över till patentlagen respektive växtförädlarrättslagen.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorian innehåller inte något förslag om att ge vissa befintliga bestämmelser lagform.

Remissinstanserna har tillstyrkt eller i huvudsak inte haft några invändningar mot promemorians förslag. Ett par remissinstanser har haft synpunkter på några detaljer när det gäller utformningen av förslaget.

6 § patentlagen

När prioritet åberopas i fråga om en patentansökan som har gjorts i en stat som inte är ansluten till Pariskonventionen (PK) men är medlem i Världshandelsorganisationen, måste förutsättningarna i 6 § första stycket andra meningen patentlagen vara uppfyllda för att prioritet skall medges. För att ansökan skall vara prioritetsgrundande krävs alltså att motsvarande prioritet från en svensk patentansökan medges där ansökningen har gjorts. Vidare krävs att där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med PK.

Det kan visserligen göras gällande att dessa förutsättningar alltid är uppfyllda när det är fråga om ansökningar som gjorts i WTO-stater. Enligt artikel 2.1 i TRIP:s-avtalet krävs nämligen att medlemsstaterna uppfyller relevanta regler i PK. Det kan dock finnas fall där det kan anses tveksamt om förutsättningarna i 6 § första stycket andra meningen patentlagen är uppfyllda i fråga om en WTO-stat. Om det i bestämmelsen i stället uttryckligen angavs att prioritet skall medges från en ansökan som avser skydd i en sådan stat, skulle sådana oklarheter undvikas. Ett sådant förtydligande skulle också undanröja eventuella tvivel om patentlagens prioritetsbestämmelsers förenlighet med TRIP:s-avtalet. Ändringar med motsvarande syfte har gjorts i de danska, norska och finska patentlagarna. Sådana ändringar synes också stå i överensstämmelse med uppfattningen hos övriga medlemsstater i EU.

Mot bakgrund av att det torde vara en folkrättslig skyldighet att medge prioritet för ansökningar i WTO-stater finns inte något bärande skäl emot ett sådant förtydligande i lagen som nu har sagts.

Med hänsyn till vad som nu har anförts bör alltså i 6 § första stycket första meningen patentlagen uttryckligen anges att prioritet skall medges från en ansökan som avser skydd i en stat som är medlem i Världshandelsorganisationen.

Eftersom inte enbart stater utan också ett par områden (t.ex. Hong Kong) är anslutna till WTO bör bestämmelsen utformas så att också sådana områden omfattas.

3 kap. 6 § växtförädlarrättslagen

Som framgår ovan har regeringen ännu inte med stöd av bemyndigandet i 1 kap. 2 § andra stycket växtförädlarrättslagen föreskrivit om lagens tillämpning på WTO-stater. Regleringen av växtförädlarrätten i artikel 27.3 b TRIP:s-avtalet är vidare för närvarande föremål för diskussioner. Oavsett om TRIP:s-avtalets allmänna bestämmelser skall anses tillämpliga på växtförädlarrätt eller inte, och oavsett utgången av diskussionerna om regleringen av växtförädlarrätten i TRIP:s-avtalet, bedömer regeringen det vara lämpligt att regleringen av prioritet i växtförädlarrättslagen när det gäller ansökningar i WTO-stater överensstämmer med regleringen i patentlagen.

Mot detta synsätt kan möjligen anföras att det inte finns ett tillräckligt behov av att vidga möjligheterna till prioritet utöver vad som följer av nuvarande reglering. Vi bedömer dock inte att det finns några betydande nackdelar med en sådan för sökanden generösare reglering.

Mot bakgrund av vad som nu har anförts bör, i likhet med vad som ovan har förordats när det gäller 6 § patentlagen, i 3 kap. 6 § växtförädlarrättslagen uttryckligen anges att prioritet skall medges från en ansökan som avser skydd i en stat som är medlem i Världshandelsorganisationen. Av samma skäl som anförts när det gäller utformningen av patentlagens bestämmelser på denna punkt bör 3 kap. 6 § växtförädlarrättslagen också omfatta områden som inte är stater men som är anslutna till Världshandelsorganisationen.

Föreskrifter om de närmare förutsättningarna för rätten till prioritet

Lagrådet har mot bakgrund av regeringsformens bestämmelser anført att det är ett ofrånkomligt krav att föreskrifterna om de villkor som en sökande skall uppfylla för att få rätt till prioritet finns i lag. Synpunkten grundar sig på den omständigheten att påföljden av att föreskrifterna inte iakttas är av civilrättslig art och av stor betydelse för sökanden; rätten till prioritet går förlorad.

Regeringen konstaterar att det i ett tidigare lagstiftningsärende gjordes bedömningen att de ifrågavarande föreskrifterna inte behövde ges lagform (se prop. 1977/78:1, Del A, s. 207). Regeringen delar ändå Lagrådets uppfattning och föreslår att bestämmelserna i patentkungörelsen (1967:838) och växtförädlarrättsförordningen (1997:383) på denna punkt förs in i patentlagen respektive växtförädlarrättslagen.

7 Skriftlighetskravet för ansökningar om patent

7.1 Nuvarande ordning

En ansökan om patent skall enligt 8 § första stycket patentlagen (1967:837) göras skriftligen hos patentmyndigheten. Enligt 77 § patentlagen meddelar regeringen, eller efter regeringens bemyndigande patentmyndigheten, närmare bestämmelser om bl. a. ansökan.

I 2 § andra stycket patentkungörelsen (1967:838) ställs krav bl.a. på att ansökan skall vara underskriven.

7.2 Reformbehov och förslag

Regeringens förslag: För att förbereda införandet av elektronisk ingivning av ansökningar om patent slopas kravet i lagen att en patentansökan skall vara skriftlig.

Regeringens bedömning: Formerna för ansökan om patent bör i sin helhet regleras i patentkungörelsen (1967:838). Regeringen avser därmed meddela föreskrifter som på lämpligt sätt reglerar såväl skriftlighetskrav som ansökningar i elektronisk form. Någon allmän bedömning av skriftlighetskravets innebörd i olika avseenden görs alltså inte här.

Promemorians bedömning: I promemorian bedöms det inte finnas något behov av att ta bort kravet på skriftlighet i 8 § första stycket patentlagen (1967:837) i syfte att möjliggöra elektronisk ingivning av ansökningar om patent.

Remissinstanserna: *Justitieombudsmannen (JO)* har invänt mot promemorians uttalanden om rättsläget. *JO* och *Svea hovrätt* har anfört att frågan bör belysas i ett större sammanhang. Flertalet remissinstanser har dock instämt i eller inte haft några invändningar mot den bedömning som görs i promemorian. *Patent- och registreringsverket (PRV)* har vidhållit sin uppfattning i en framställning till regeringen (se nedan) att kravet på skriftlighet i 8 § patentlagen kan strykas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning:

Patent- och registreringsverket (PRV) har i en framställning till regeringen föreslagit att ordet ”skriftligen” stryks i 8 § första stycket patentlagen. Som skäl för förslaget har myndigheten anfört att det finns en osäkerhet om i vad mån kravet på skriftlighet inrymmer en skyldighet att ge in handlingen i pappersform och att denna osäkerhet bör undanröjas. Bakgrunden till framställningen är att system för ingivning av patentansökningar genom elektronisk post förbereds och att det anses angeläget att eventuella lagliga hinder mot sådan ingivning tas bort.

I promemorian konstateras att kravet på skriftlighet utan tvekan utesluter muntliga rutiner (s. 41). Vidare anförs att elektroniska rutiner däremot kan anses uppfylla ett krav på skriftlighet. I promemorian hänvisas på denna punkt till IT-utredningens betänkande (se Elektronisk dokumenthantering, SOU 1996:40, s. 93 med hänvisningar). IT-utredningen behandlade bl.a. behovet av ändringar i förvaltningslagen (1971:291) (FL) för att möjliggöra elektronisk dokumenthantering. I promemorian (s. 42) redovisas också att det vid patentlagens tillkomst klargjordes att kravet på skriftlighet i 8 § patentlagen inte uteslöt att en ansökan överlämnades telegrafiskt (prop. 1966:40 s. 323 f. och s. 360). Av detta dras slutsatsen att innebörden av kravet därmed torde få anses vara att endast muntliga rutiner utesluts. I promemorian anförs vidare att det knappast finns skäl att avvika från denna bedömning av kravets innebörd när det gäller de elektroniska rutiner som förekommer idag.

JO framhåller att IT-utredningens förslag till ändringar i förvaltningslagen inte har blivit föremål för lagstiftning. *JO* pekar vidare på uttalanden i lagkommentaren till Nya förvaltningslagen (Hellners och Malmqvist, Nya förvaltningslagen med kommentarer, 5:e uppl., 1999) om bl.a. innebörden av ett krav i författning om att t.ex. en ansökan eller ett överklagande skall göras skriftligen. I lagkommentaren anförs att det i sådana fall inte gärna kan godtas att åtgärden i stället vidtas genom ett elektroniskt meddelande. Vidare sägs i kommentaren att det kan ligga i service-skyldigheten enligt 4 § FL att myndigheten skall göra en utskrift i stället för att påpeka för avsändaren att han måste ge in ett pappersexemplar för att uppfylla kravet på skriftlig form samt att kravet på skriftlig form då kan anses uppfyllt genom utskriften (a.a. s. 100). *JO* erinrar också om tullagens (1987:1065) bestämmelser om användande av elektroniska do-

kument, som trädde i kraft den 1 juni 1990 (SFS 1990:138). JO påpekar vidare att regeringen i prop. 1999/2000:128 Offentlig upphandling i informationssamhället, när det gäller reglerna i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, utgått från att krav på skriftliga anbud utgör ett hinder för elektroniskt lämnade anbud.

JO anför slutligen att uttalandena i promemorian om rättsläget är tvevelaktiga och anser att frågan bör behandlas samlat och i ett större sammanhang. Svea hovrätt, som inte har några synpunkter på promemorians tolkning av patentlagens krav på skriftlig ansökan, anser också att frågan bör sättas in i ett större sammanhang där den kan belysas närmare.

PRV anför att verket inte har några invändningar mot promemorians överväganden och slutsatser i denna del. PRV framhåller dock att uppfattningarna om innebörden av krav på skriftlighet varierar och att det finns behov av tydlighet i författningstexten. Ett grundläggande krav på skriftlighet bör enligt PRV anges i direkt anslutning till föreskrifter om vilka kommunikationsalternativ som står till buds. Enligt verket finns dock inte anledning att belasta lagtexten med utförliga formaliakrav av detta slag. I stället bör det vara tillräckligt att formkraven framgår av 2 § patentkungörelsen. Skriftlighetskravet i 8 § patentlagen får enligt PRV anses obehövligt redan av den anledningen att regeringen enligt bemyndigandet i 77 § patentlagen kan utfärda föreskrifter om ansökan om patent och att det är svårt att se skäl varför bemyndigandet inte skulle kunna omfatta ingivningsformen. PRV vidhåller därför att kravet på skriftlighet med fördel kan utmönstras ur 8 § patentlagen.

Regeringen bedömer det varken möjligt eller lämpligt att i detta begränsade sammanhang behandla frågan om innebörden av krav på skriftlighet mera utförligt. Enligt vår uppfattning är det visserligen mycket som talar för att promemorians bedömning av innebörden av kravet på skriftlighet i 8 § patentlagen är riktig. Det framstår därför i och för sig också som en rimlig slutsats att det inte finns något behov av att ta bort kravet på skriftlighet i syfte att möjliggöra elektronisk ingivning av ansökningar om patent. Mot bakgrund av remissynpunkterna bedömer regeringen dock att formerna för ansökningar om patent bör regleras i patentkungörelsen enbart. Det bör göras tydligt vad som gäller. Regeringen avser sålunda att i patentkungörelsen meddela föreskrifter som på lämpligt sätt ger uttryck för skriftlighetskravet samt reglerar ingivningen av patentansökningar inte bara i pappersform, utan också genom elektronisk överföring. Regeringen gör därmed i detta sammanhang inte någon allmän bedömning av frågan om den närmare innebörden av lagstadgade krav på skriftlighet.

Som anförs i promemorian förutsätter elektronisk ingivning att det införs bestämmelser som gör det tillåtet att uppfylla kravet på underskrift med elektroniska rutiner. Regeringen avser att föra in också sådana bestämmelser i patentkungörelsen.

I linje med det anförda föreslås att kravet att patentansökningar skall göras skriftligen slopas i patentlagen.

Regeringens förslag: Lagändringarna skall träda i kraft den 1 januari 2001. Ändringen i 8 § patentlagen om kravet på skriftlighet skall dock träda i kraft vid den tidpunkt regeringen bestämmer. I fråga om ansökningar om växtförädlarrätt som har gjorts före ikraftträdandet skall 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen i dess äldre lydelse tillämpas. I övrigt skall de nya föreskrifterna gälla också i pågående mål och ärenden.

Promemorians förslag: Promemorians förslag överensstämmer med regeringens såvitt avser de lagändringar som föreslås i promemorian. I promemorian föreslogs dock att ändringen i 8 § patentlagen skulle träda i kraft samtidigt som övriga ändringar.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att de föreslagna ändringarna i bestämmelserna om ombudskrav och prioritet träder i kraft så snart som möjligt. Det föreslås därför att dessa ändringar träder i kraft den 1 januari 2001. Ändringen om slopandet av kravet på skriftlighet för patentansökningar bör träda i kraft samtidigt som de ovan aviserade förordningsändringarna på denna punkt. Ikraftträdandet förutsätter alltså att ett system för elektronisk ingivning av patentansökningar är färdigt att sättas i bruk.

Den föreslagna ändringen av 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen innebär en viss skärpning genom att det krävs att ombudet skall ha hemvist här i landet. I fråga om ansökningar om växtförädlarrätt som har gjorts före ikraftträdandet bör därför gälla att 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen i dess äldre lydelse skall tillämpas.

De nya föreskrifterna om ombud i patentlagen medför lättnader för sökande. Det finns därför inte något hinder mot att dessa föreskrifter tillämpas också i fråga om pågående ansökningsförfaranden. Mot den bakgrunden finns det inte något behov av övergångsbestämmelser för dessa föreskrifter.

Det finns inte heller något hinder mot att de nya föreskrifterna om prioritet tillämpas också beträffande ansökningar som har inkommit före ikraftträdandet eller beträffande yrkanden om prioritet som har framställts före men prövas efter denna tidpunkt. Inte heller för dessa bestämmelser finns det alltså något behov av övergångsbestämmelser.

Det saknas också behov av övergångsbestämmelser när det gäller den föreslagna ändringen i 8 § patentlagen.

9 Kostnader

Regeringen bedömer att de föreslagna bestämmelserna inte får några kostnadseffekter för berörda myndigheter eller domstolar.

Vissa besparingar kan uppkomma för berörda företag genom att ombud ibland inte behövs eller kan hämtas på mera närliggande håll, eller genom att hanteringen av patent- och växtförädlarrättsansökningar i vissa fall kan göras effektivare.

10.1 Förslaget till lag om ändring i patentlagen
(1967:837)

6 §

En ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ansökningsdagen har angetts i en tidigare ansökan om patent i Sverige, skall vid tillämpningen av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden yrkar det (prioritet). Detsamma gäller en ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ansökningsdagen har angetts i en tidigare ansökan om patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell antingen i en främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten (Pariskonventionen), eller i en stat som är ansluten eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO). Sådan prioritet får åtnjutas också från en ansökan om skydd som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en svensk patentansökan medges där den tidigare ansökan gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med Pariskonventionen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att räkna prioritet från en tidigare ansökan om patent eller liknande skydd för en viss uppfinning.

Ändringarna i första stycket innebär att prioritet skall medges också från en ansökan i en stat eller ett område som är medlem i Världshandelsorganisationen (WTO). Ändringarna har behandlats i avsnitt 6. I övrigt föreslås endast språkliga ändringar.

Andra stycket upphävs till följd av de nya bestämmelserna i 6 a–6 g §§.

6 a §

Sökanden skall inom tre månader från den dag då ansökan gjordes eller skall anses gjord begära prioritet. Sökanden skall därvid lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes. Sökanden skall också, så snart det kan ske, uppge numret på den tidigare ansökan.

Om det är fråga om en internationell patentansökan enligt 3. kap., skall prioritet begäras inom fyra månader från den internationella ingivningsdagen. Sökanden skall därvid lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes samt, om denna är en internationell ansökan, vilken mottagande myndighet den gavs in till. Sökanden skall vidare inom sexton månader från den dag från vilken prioritet begärs lämna uppgifter om den åberopade ansökans nummer till den mottagande myndigheten för den internationella patentansökan eller till den internationella byrå som anges i 35 §.

Om en ansökan delas med stöd av 11 § denna lag och 22 § patentkungörelsen (1967:838), skall en begäran om prioritet för den ursprungliga ansökan utan särskilt yrkande gälla också för en ny ansökan som uppkommer genom delningen.

6 b §

En sökande som har yrkat prioritet skall inom sexton månader från den dag från vilken prioritet begärs ge in följande handlingar till patentmyndigheten i fråga om den tidigare ansökan.

1. *Ett bevis om sökandens namn och om ingivningsdagen utfärdat av den myndighet som har mottagit ansökan.*
2. *En av samma myndighet bestyrkt kopia av ansökan.*

6 c §

Om det är fråga om en internationell patentansökan enligt 3 kap., gäller andra–fjärde styckena såvitt avser en sökandes skyldigheter enligt 6 b §.

Sökanden skall ge in det bevis som avses i 6 b § 1 endast om patentmyndigheten förelägger sökanden att göra det.

Sökanden får i stället enligt regel 17.1 i tillämpningsföreskrifterna till den i Washington den 19 juni 1970 avslutade konventionen om patent-samarbete ge in kopian av den tidigare ansökan till den i 35 § angivna internationella byrån eller till den mottagande myndigheten, eller begära att den överförs till den internationella byrån enligt samma regel.

Om en kopia av den tidigare ansökan har kommit in till den internationella byrån enligt den regel som anges i tredje stycket, får patentmyndigheten kräva en kopia och en översättning av en sådan kopia endast i enlighet med regel 17.2 i de tillämpningsföreskrifter som anges i tredje stycket.

6 d §

Prioritet kan grundas endast på den första ansökan som uppfinningen har angetts i.

Om den som har gjort den första ansökan eller hans eller hennes rättsinnehavare senare till samma myndighet har gett in en ansökan som avser samma uppfinning, får den senare ansökan åberopas som prioritetgrundande. Detta gäller dock bara om den tidigare ansökan när den senare ansökan ges in

1. *har återkallats, avskrivits eller avslagits utan att ha blivit allmänt tillgänglig och*
2. *inte kvarlämnar någon rätt som grundas på den eller har utgjort grund för någon rätt till prioritet.*

Om någon har fått prioritet på grund av en senare ansökan enligt andra stycket, får den tidigare ansökan inte längre åberopas som grund för prioritet.

Andra och tredje styckena gäller på motsvarande sätt för en patentansökan vars löpdag har förskjutits enligt 14 §.

6 e §

En sökande kan få prioritet för en del av en ansökan.

Prioritet kan för en och samma ansökan åberopas från flera tidigare ansökningar. Detta gäller även om de tidigare ansökningarna avser olika länder.

6 f §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, patentmyndigheten föreskriver

1. *i vilken form en begäran om prioritet skall framställas,*
2. *i vilken form bevis och kopior som avses i 6 b § skall ges in,*

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, patentmyndigheten får förskriva om undantag i vissa fall från skyldigheten enligt 6 b–6 c §§ att ge in bevis och kopior.

Paragraferna – som är nya i patentlagen – innehåller föreskrifter om de närmare villkoren för att en sökande skall få rätt till prioritet. Bestämmelserna finns i dag i 10–13 §§ patentkungörelsen (1967:838) och förs nu över till patentlagen i enlighet med de synpunkter Lagrådet lämnat om bestämmelsernas placering (se ovan i avsnitt 6.3). Några sakliga ändringar är inte avsedda.

6 g §

Om föreskrifterna i 6 a–6 e §§ inte iaktas, gäller inte rätten till prioritet.

Paragrafen är ny. Den motsvarar delvis 6 § andra stycket i den gällande lagen. De närmare villkoren för rätt till prioritet har dock flyttats från patentkungörelsen till de nya 6 a–6 f §§ i lagen. Några sakliga ändringar är inte avsedda.

Det bör observeras att en rätt till prioritet inte går förlorad när föreskrifter som avses i 6 f § inte iaktas.

8 §

En ansökan om patent skall göras hos patentmyndigheten eller, i fall som avses i 3 kap., hos patentmyndigheten i en främmande stat eller hos en internationell organisation.

Ansökan skall innehålla en beskrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana behövs, samt bestämda uppgifter om vad som söks skyddat genom patentet (patentkrav). Den omständigheten att uppfinningen avser en kemisk förening medför inte att en bestämd användning måste anges i patentkravet. Beskrivningen skall vara så tydlig, att en fackman med ledning av den kan utöva uppfinningen. En uppfinning som avser ett mikrobiologiskt förfarande eller ett alster av ett sådant förfarande skall i de fall som anges i 8 a § anses tillräckligt tydligt angiven endast om dessutom villkoren i den paragrafen är uppfyllda.

Ansökan skall dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivning och patentkrav. Sammandraget skall tjäna enbart som teknisk information och får inte tillmätas betydelse i något annat avseende.

I ansökan skall uppfinnarens namn anges. Om patent söks av någon annan än uppfinnaren, skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen.

Sökanden skall betala en ansökningsavgift. För ansökan skall sökanden också betala en årsavgift för varje avgiftsår som börjar innan ansökan slutligt har avgjorts.

Ett avgiftsår enligt denna lag omfattar ett år och räknas från den dag då ansökan gjordes eller skall anses gjord och därefter från motsvarande dag efter kalendern.

Ändringen i första stycket innebär att ordet ”skriftligen” tas bort. Skälen för ändringen har behandlats i avsnitt 7. Övriga ändringar i första stycket och samtliga ändringar i övriga stycken är endast av språklig karaktär.

12 §

Patentmyndigheten får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos myndigheten. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning skall anses ha skett när detta har blivit fullgjort.

Paragrafen, som har behandlats i avsnitt 5, reglerar i vilken utsträckning en patentsökande som inte har hemvist i Sverige måste företrädas av ett ombud. Bestämmelsen har gjorts fakultativ och även i övrigt mjukats upp något. Dess sakliga innebörd överensstämmer med 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen.

Det krav som patentmyndigheten får ställa på ombudets behörighet är att ombudet skall vara behörigt att ta emot delgivning i ärendet. Patentmyndigheten kan alltså inte som hittills kräva att ombudet skall ha behörighet att företräda sökanden i allt som rör ansökningen.

Det är bara om patentmyndigheten finner det motiverat som sökanden kan bli skyldig att ställa ett ombud för sig. För det mesta torde sökanden själv vara lätt att nå med delgivningar. I sådana situationer finns det inte något behov av ett ombud.

Kravet att ombudet skall ha hemvist i Sverige kvarstår oförändrat.

Konsekvensen av att en sökande inte följer ett föreläggande att ställa ett ombud för sig är att delgivning får ske genom att handlingen med posten sänds till sökanden under dennes senaste kända adress. Paragrafens sista mening innehåller en bestämmelse om när delgivning i dessa fall skall anses ha skett. Denna överensstämmer med den motsvarande bestämmelse som finns i 71 § andra stycket.

Som Lagrådet har påpekat ligger det i sakens natur att det i ett föreläggande enligt denna paragraf lämnas en upplysning om följderna av att sökanden inte följer föreläggandet, dvs. att delgivning då får ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress.

24 §

Var och en får göra invändning mot ett meddelat patent. En invändning skall göras skriftligen hos patentmyndigheten inom nio månader från den dag då patentet meddelades.

Patentmyndigheten skall underrätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig.

Återkallas invändningen, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl.

Som en följd av de ändringar som gjorts i 12 § patentlagen har andra meningen i paragrafens *andra stycke* utgått. Prop. 2000/01:13

I övrigt är paragrafen oförändrad.

33 §

Har *en* internationell patentansökan fullföljts enligt 31 §, gäller 2 kap. i fråga om ansökan och dess handläggning, om *inte* annat sägs i denna paragraf eller i 34–37 §§. *Ansökan får* endast på framställning av sökanden *tas upp* till prövning före utgången av *den* frist som gäller enligt 31 § första eller andra stycket.

Ett föreläggande enligt 12 § får inte meddelas före den tidpunkt då patentmyndigheten har rätt att ta upp ansökan till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan *ansökan har* fullföljts så snart sökanden *har* fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att inge *en* översättning av *ansökan* eller, om *ansökan* är *skrivet* på svenska, så snart sökanden *har* ingivit en avskrift av den till patentmyndigheten.

I fråga om *en* internationell patentansökan skall vid tillämpning av 48, 56 och 60 §§ vad som där sägs om att handlingarna i ansökningsärendet *har* blivit tillgängliga enligt 22 § i stället avse att handlingarna *har* blivit tillgängliga enligt 22 § med iakttagande av tredje stycket.

Uppfyller *patentansökan* de krav när *det gäller* form och innehåll som *föreskrivs* i konventionen om patentsamarbete och tillämpningsföreskrifterna till denna, skall den *godtas* i dessa avseenden.

Paragrafens *andra stycke* har anpassats till de ändringar som gjorts i 12 § patentlagen om patentombud.

Övriga ändringar är redaktionella.

10.2 Förslaget till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)

3 kap.

6 §

Om sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare *har* ansökt om skydd för *en* växtsort *antingen* i någon stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter, *eller i någon stat som är ansluten eller något område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO)*, och *sedan* ansöker om registrering av växtsorten här i landet inom tolv månader från *dagen för den tidigare ansökan*, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden yrkar det (*prioritet*).

Sådan prioritet får även medges från en ansökan om skydd som *avser någon annan stat eller något annat område*, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan om skydd för växtsort medges *där den tidigare ansökan gjorts och* om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen. Om skydd har sökts i *flera stater eller*

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att räkna prioritet från en tidigare ansökan om skydd för en växtsort.

Ändringen i första stycket innebär att prioritet skall medges också från en ansökan i en stat som är ansluten till eller ett område som är anslutet till Världshandelsorganisationen (WTO). Skälen för ändringen har behandlats i avsnitt 6.

Ändringarna i andra stycket är endast av redaktionell karaktär.

Tredje stycket upphävs till följd av de nya bestämmelserna i 3 kap. 6 a §. Skälet för de nya bestämmelserna har behandlats i avsnitt 6.3.

3 kap.

6 a §

En sökande som vill få prioritet enligt 6 § skall

1. begära prioritet samtidigt som ansökan görs,

2. inom tre månader från dagen för ansökan ge in en kopia till Växtnämnden av den tidigare ansökan samt

3. inom fem år från dagen för den tidigare ansökan ge in de ytterligare handlingar och det material till Växtnämnden som behövs för att prioritetsfrågan skall kunna prövas.

Kopian som avses i första stycket 2 skall vara bestyrkt av den myndighet som tog emot den tidigare ansökan..

Om den tidigare ansökan har avslagits eller återkallats, får Växtnämnden bestämma en annan frist än den som sägs i första stycket 3.

Om föreskrifterna i första–tredje styckena inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet.

Paragrafen – som är ny – innehåller föreskrifter om de närmare villkoren för att en sökande skall få rätt till prioritet. Bestämmelserna fanns tidigare i 7 § växtförädlarrättsförordningen (1997:383) och har förts över till växtförädlarrättslagen i enlighet med de synpunkter Lagrådet lämnat om bestämmelsernas placering (se ovan i avsnitt 6.3).

5 kap.

4 §

Växtnämnden får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud *med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos nämnden. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning skall anses ha skett när detta har blivit fullgjort.*

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.

Kravet på ombudets hemvist har ändrats till att ombudet skall ha hemvist här i landet.

I de fall då en sökande inte följer ett föreläggande att ställa ett ombud för sig, får delgivning ske genom att handlingen med posten sänds till

sökanden under dennes senaste kända adress. Paragrafen har även kompletterats med en bestämmelse om när delgivning i dessa fall skall anses ha skett.

Vidare har vissa redaktionella ändringar gjorts.

Paragrafen överensstämmer därmed helt med 12 § patentlagen som har kommenterats ovan.

Enligt en övergångsbestämmelse skall paragrafen i dess äldre lydelse tillämpas i fråga om ansökningar som har gjorts före ikraftträdandet.

I promemorian behandlas vissa frågor på området för det industriella rättsskyddet. Ett par av de frågor som tas upp berör såväl patentlagen (1967:837), varumärkeslagen (1960:644) och mönsterskyddslagen (1970:485) som växtförädlarrättslagen (1997:306). Det har varit särskilt angeläget att se över vissa bestämmelser i patentlagen. Varumärkeslagen och mönsterskyddslagen är föremål för översyn i pågående utredningar (dir. 1997:118 och 1999:27). Övervägandena i denna promemoria behandlar därför endast patentlagen och växtförädlarrättslagen.

I promemorian föreslås vissa ändringar av de bestämmelser i patentlagen och växtförädlarrättslagen som reglerar i vilken utsträckning utländska sökande och innehavare av patent respektive växtförädlarrätter måste företrädas av ombud. Det föreslås att den bestämmelse i patentlagen som innehåller regler om ombud för utländska patentsökande ändras så att den överensstämmer med motsvarande bestämmelse i växtförädlarrättslagen. Det innebär att det ovillkorliga kravet på svenskt ombud slopas men att Patent- och registreringsverket får möjlighet att förelägga sökanden att ställa ett ombud för sig som har hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Myndigheten skall inte kunna kräva en mer omfattande behörighet än att ombudet får ta emot delgivningar i ärendet.

Vad gäller ombud för utländska rättighetsinnehavare föreslås att både patentlagens och växtförädlarrättslagens bestämmelser ändras på så sätt att ombudet skall ha hemvist inom EES.

I promemorian behandlas vidare några frågor om s.k. prioritet. Det föreslås att det i både patentlagen och växtförädlarrättslagen uttryckligen skall föreskrivas att prioritet skall medges för ansökningar som har gjorts i en stat som är medlem i Världshandelsorganisationen (World Trade Organization, WTO).

Slutligen tas i promemorian upp frågan om innebörden av kravet på skriftlighet för ansökningar om patent. Det konstateras att någon lagändring inte behövs för att ansökningar skall kunna ges in på elektronisk väg.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001.

1 Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs i fråga om patentlagen (1967:837) att 6, 12, 33 och 71 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ansökan om patent på uppfinning, *vilken* inom tolv månader före ansökningsdagen angivits i ansökan avseende patent *här i riket* eller patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell i främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten, skall vid tillämpningen av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökningen, om sökanden yrkar det. Sådan prioritet *må* åtnjutas *även* från ansökan om skydd som *icke* avser stat som är ansluten till *konventionen*, om motsvarande prioritet från svensk patentansökan medges där den tidigare ansökningen gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med *konventionen*.

Regeringen eller, *efter regeringens bestämmande*, *patentmyndigheten föreskriver* i vilken ordning yrkande om prioritet skall framställas och vilka handlingar som *skola inges* till stöd för yrkandet. *Iakttages ej vad sålunda föreskrivits, må prioritet icke åtnjutas.*

Föreslagen lydelse

6 §⁵

En ansökan om patent på *en* uppfinning, *som* inom tolv månader före ansökningsdagen *har* angivits i *en* ansökan avseende patent *i Sverige* eller patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell i *en* främmande stat som är ansluten till *avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen eller till Pariskonventionen* den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten (*Pariskonventionen*), skall vid tillämpningen av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökningen, om sökanden yrkar det. Sådan prioritet *får* åtnjutas *också* från *en* ansökan om skydd som *inte* avser *en* stat som är ansluten till *avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen eller till Pariskonventionen*, om motsvarande prioritet från *en* svensk patentansökan medges där den tidigare ansökningen gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med *Pariskonventionen*.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva* i vilken ordning ett yrkande om prioritet skall framställas och vilka handlingar som *skall ges in* till stöd för yrkandet. *Om dessa föreskrifter inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet.*

⁵ Senaste lydelse 1978:149.

12 §

Sökande som ej har hemvist här i riket skall ha ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör ansökningen.

Patentmyndigheten får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud som har hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att anmäla detta hos myndigheten. Ombudet skall ha behörighet att ta emot delgivning i ärendet. Underlåter sökanden att följa föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen med posten sänds till sökanden under dennes senaste kända adress.

33 §⁶

Har internationell patentansökan fullföljts enligt 31 §, gäller i fråga om ansökningen och dess handläggning 2 kap., om *ej* annat sägs i denna paragraf eller 34–37 §§. Ansökningen *må* endast på framställning av sökanden *upptagas* till prövning före utgången av frist som gäller enligt 31 § första eller andra stycket.

Skyldighet enligt 12 § att ha ett här bosatt ombud inträder först då ansökningen må upptagas till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan ansökningen fullföljts så snart sökanden fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att inge översättning av ansökningen eller, om ansökningen är avfattad på svenska, så snart sökanden ingivit en avskrift av den till patentmyndigheten.

Har *en* internationell patentansökan fullföljts enligt 31 §, gäller i fråga om ansökningen och dess handläggning 2 kap., om *inte* annat sägs i denna paragraf eller 34–37 §§. Ansökningen *får* endast på framställning av sökanden *tas upp* till prövning före utgången av *den* frist som gäller enligt 31 § första eller andra stycket.

Ett föreläggande enligt 12 § får inte meddelas före den tidpunkt då patentmyndigheten har rätt att ta upp den internationella ansökningen till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan ansökningen *har* fullföljts så snart sökanden *har* fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att inge *en* översättning av ansökningen eller, om ansökningen är avfattad på svenska, så snart sökanden *har* ingivit en avskrift av den till patentmyndigheten.

⁶ Senaste lydelse 1983:433.

71 §⁷

Patenthavare, som *ej* har hemvist här i riket, skall ha ett här bosatt ombud, som äger för honom mottaga delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden rörande patentet med undantag av stämning i brottmål och föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombud skall anmälas till patentregistret och antecknas *däri*.

Har patenthavaren *ej* anmält ombud som *avses* i första stycket, *må* delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges *sändes* till honom *med posten i betalt brev* under *hans* i patentregistret antecknade *adress*. Är fullständig adress *ej* antecknad i registret, *må* delgivning ske genom att handlingen *hålles* tillgänglig hos patentmyndigheten och genom att meddelande *härom* och om handlingens huvudsakliga innehåll *kungöres* i publikation som regeringen bestämmer. Delgivningen anses ha skett när *vad* nu sagts blivit fullgjort.

Regeringen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att bestämmelserna i första och andra styckena *icke skola äga tillämpning i fråga om* patenthavare som har hemvist i viss främmande stat eller har ett i den staten bosatt ombud, *vilket* är anmält till patentregistret här i riket och *äger behörighet* som anges i första stycket.

En innehavare av ett patent som *inte* har hemvist i Sverige skall ha ett ombud som *har hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*. Ombudet skall ha *behörighet att för innehavaren av patentet ta emot* delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden om patentet med undantag av stämning i brottmål och *av* föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombudet skall anmälas till patentregistret och antecknas *där*.

Om patenthavaren *inte* har anmält *något* ombud *enligt* första stycket, *kan* delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges *sänds* till honom *eller henne* under *den* i patentregistret antecknade *adressen*. *Om någon* fullständig adress *inte är* antecknad i registret, *får* delgivning ske genom att handlingen *hålls* tillgänglig hos patentmyndigheten och genom att *ett* meddelande *om detta* och om handlingens huvudsakliga innehåll *kungörs* i en publikation som regeringen bestämmer. Delgivningen anses ha skett när *det som* nu *har* sagts *har* blivit fullgjort.

Regeringen *får* under förutsättning av ömsesidighet förordna, att bestämmelserna i första och andra styckena *inte skall tillämpas på* en patenthavare som har hemvist i en viss främmande stat eller *som* har ett i den staten bosatt ombud, *som* är anmält till patentregistret här i riket och *som har en sådan* behörighet som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁷ Senaste lydelse 1977:700.

2 Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)

Prop. 2000/01:13
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om växtförädlarrättslagen (1997:306) att 3 kap. 6 § och 11 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §

Har sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare ansökt om skydd för växtsorten i någon stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter och söks registrering här i landet inom tolv månader från den dag då ansökan gjordes i den främmande staten, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med ansökan i den främmande staten, om sökanden yrkar det.

Har sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare ansökt om skydd för växtsorten i någon stat som är ansluten till *avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen eller till* den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter och söks registrering här i landet inom tolv månader från den dag då ansökan gjordes i den främmande staten, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med ansökan i den främmande staten, om sökanden yrkar det.

Sådan prioritet får även medges från en ansökan om skydd som har gjorts i en annan främmande stat, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan om skydd för växtsort medges i den staten och om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen. Om skydd har sökts i flera främmande stater, räknas tolv månadersfristen från den dag då den första ansökan om skydd gjordes.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva i vilken ordning ett yrkande om prioritet skall framställas och vilka handlingar som skall ges in till stöd för yrkandet. Om dessa föreskrifter inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet.

11 kap.

1 §

En innehavare av en växtförädlarrätt som inte har hemvist i Sverige skall ha ett ombud som *är bosatt här i landet*. Ombudet skall ha behörighet att för innehavaren av växtförädlarrätten ta emot delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden om växtförädlarrätt med un-

En innehavare av en växtförädlarrätt som inte har hemvist i Sverige skall ha ett ombud som *har hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*. Ombudet skall ha behörighet att för innehavaren av växtförädlarrätten ta emot delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i

dantag av stämning i brottmål och av föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombudet skall anmälas till växtsortregistret och antecknas där.

mål och ärenden om växtförädlarrätt med undantag av stämning i brottmål och av föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombudet skall anmälas till växtsortregistret och antecknas där.

Om innehavaren av växtförädlarrätten inte har anmält något ombud enligt första stycket, kan delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sänds till honom eller henne under den i växtsortregistret antecknade adressen. Om någon fullständig adress inte är antecknad i registret, kan delgivning ske genom att handlingen hålls tillgänglig hos Statens växtsortnämnd och genom att ett meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll kungörs i en publikation som regeringen bestämmer. Delgivningen anses ha skett när det som nu har sagts har blivit fullgjort.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över promemorian Ombudskrav, prioritet och elektronisk ingivning - några frågor om patent och växtförädlarrätt (Ds 2000:30)

Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Justiekanslern, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Statens växtsortnämnd, Patent- och registreringsverket, Patentbesvärsrätten, Sveriges advokatsamfund, Varumärkeskommittén, Mönsterutredningen, Utredningen om patentprocessen m.m., IT-kommissionen, Sveriges Industriförbund, Företagarnas riksorganisation, Svenska patentombudsforeningen, Svenska föreningen för industriellt rättsskydd och Svenska industriens patentingenjörers förening.

Lagtext

1 Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs i fråga om patentlagen (1967:837) att 6, 8, 12, 24, och 33 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ansökan om patent på uppfinning, *vilken* inom tolv månader före ansökningsdagen angivits i ansökan *avseende* patent *här i riket* eller patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell i främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten, skall vid tillämpning av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökningen, om sökanden yrkar det. Sådan prioritet *må* åtnjutas *även* från ansökan om skydd som *icke avser* stat som är ansluten till *konventionen*, om motsvarande prioritet från svensk patentansökan medges där den tidigare *ansökningen* gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med *konventionen*.

Regeringen eller, efter regeringens *bestämmande*, patentmyndigheten *föreskriver i vilken ordning* yrkande om prioritet skall fram-

*Föreslagen lydelse*6 §⁸

En ansökan om patent på *en* uppfinning, *som* inom tolv månader före ansökningsdagen *har* angivits i *en tidigare* ansökan om patent *i Sverige* eller om patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell *antingen* i *en* främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten (*Pariskonventionen*), *eller i en stat som är ansluten eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen*, skall vid *tillämpningen* av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare *ansökan*, om sökanden yrkar det (*prioritet*). Sådan prioritet *får* åtnjutas *också* från *en* ansökan om skydd som *avser någon annan stat eller något annat område*, om motsvarande prioritet från *en* svensk patentansökan medges där den tidigare *ansökan* gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med *Pariskonventionen*.

Regeringen eller, efter regeringens *bemyndigande*, patentmyndigheten *får föreskriva hur ett yrkande* om prioritet skall framstäl-

⁸ Senaste lydelse 1978:149.

ställas och vilka handlingar som *skola inges* till stöd för yrkandet. *Iakttages ej vad sålunda föreskrivits, må prioritet icke åtnjutas.*

las och vilka handlingar som *skall ges in* till stöd för yrkandet. *Om dessa föreskrifter inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet.*

8 §⁹

Ansökan om patent göres *skriftligen* hos patentmyndigheten eller, i fall som avses i 3 kap., hos patentmyndighet i främmande stat eller hos internationell organisation.

Ansökningen skall innehålla beskrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana behövas, samt *bestämd uppgift* om vad som *sökes* skyddat genom patentet (patentkrav). Den omständigheten att uppfinningen avser kemisk förening medför *icke* att bestämd användning måste anges i patentkravet. Beskrivningen skall vara så tydlig, att en fackman med ledning *därav* kan utöva uppfinningen. En uppfinning som avser ett mikrobiologiskt förfarande eller ett alster av ett sådant förfarande skall i de fall som anges i 8 a § anses tillräckligt tydligt angiven endast om dessutom villkoren i den paragrafen är uppfyllda.

Ansökningen skall dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivning och patentkrav. Sammandraget skall tjäna enbart som teknisk information och *må icke* tillmätas betydelse i annat avseende.

I *ansökningen* skall uppfinnarens namn anges. *Sökes patent* av annan än uppfinnaren, skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen.

Sökanden skall *erlägga fastställd ansökningsavgift*. För *ansökningen* skall *också erläggas fastställd årsavgift för varje av-*

En ansökan om patent *skall göras* hos patentmyndigheten eller, i fall som avses i 3 kap., hos *patentmyndigheten* i *en* främmande stat eller hos *en* internationell organisation.

Ansökan skall innehålla *en* beskrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana *behövs*, samt *bestämda uppgifter* om vad som *söks* skyddat genom patentet (patentkrav). Den omständigheten att uppfinningen avser *en* kemisk förening medför *inte* att *en* bestämd användning måste anges i patentkravet. Beskrivningen skall vara så tydlig, att en fackman med ledning *av den* kan utöva uppfinningen. En uppfinning som avser ett mikrobiologiskt förfarande eller ett alster av ett sådant förfarande skall i de fall som anges i 8 a § anses tillräckligt tydligt angiven endast om dessutom villkoren i den paragrafen är uppfyllda.

Ansökan skall dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivning och patentkrav. Sammandraget skall tjäna enbart som teknisk information och *får inte* tillmätas betydelse i *något* annat avseende.

I *ansökan* skall uppfinnarens namn anges. *Om patent söks* av *någon* annan än uppfinnaren, skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen.

Sökanden skall *betala en* ansökningsavgift. För *ansökan* skall *sökanden* *också betala en årsavgift för varje avgiftsår som börjar in-*

⁹ Senaste lydelse 1983:433.

giftsår, som börjar innan ansökningen slutligt avgjorts.

Avgiftsår enligt denna lag omfattar ett år och räknas, *första gången* från den dag då ansökningen gjordes eller skall anses gjord och därefter från motsvarande dag efter kalendern.

nan ansökan slutligt har avgjorts.

Ett avgiftsår enligt denna lag omfattar ett år och räknas från den dag då ansökan gjordes eller skall anses gjord och därefter från motsvarande dag efter kalendern.

12 §

Sökande som ej har hemvist här i riket skall ha ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör ansökningen.

Patentmyndigheten får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos myndigheten. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning skall anses ha skett när detta har blivit fullgjort.

24 §¹⁰

Var och en får göra invändning mot ett meddelat patent. En invändning skall göras skriftligen hos patentmyndigheten inom nio månader från den dag då patentet meddelades.

Patentmyndigheten skall underätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig. *Vad som sägs i 12 § skall också tillämpas på patenthavaren under invändningsförfarandet.*

Patentmyndigheten skall underätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig.

Återkallas invändningen, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl.

33 §¹¹

Har internationell patentansökan fullföljts enligt 31 §, gäller i fråga om ansökningen och dess handläggning 2 kap., om ej annat sägs i denna paragraf eller 34–37 §§. *Ansökningen* må endast på framställning av sökanden upptagas till prövning före utgången av frist

Har *en* internationell patentansökan fullföljts enligt 31 §, gäller i fråga om ansökningen och dess handläggning 2 kap., om *inte* annat sägs i denna paragraf eller 34–37 §§. *Ansökan* får endast på framställning av sökanden *tas upp* till prövning före utgången av *den*

¹⁰ Senaste lydelse 1993:1406.

¹¹ Senaste lydelse 1983:433.

som gäller enligt 31 § första eller andra stycket.

Skyldighet enligt 12 § att ha ett här bosatt ombud inträder först då ansökningen må upptagas till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan *ansökningen* fullföljts så snart sökanden fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att inge översättning av *ansökningen* eller, om *ansökningen* är *avfattad* på svenska, så snart sökanden ingivit en avskrift av den till patentmyndigheten.

I fråga om internationell patentansökan skall vid tillämpning av 48, 56 och 60 §§ vad där sägs om att handlingarna i ansökningsärendet blivit tillgängliga enligt 22 § i stället avse att handlingarna blivit tillgängliga enligt 22 § med iakttagande av tredje stycket.

Uppfyller *patentansökningen* de krav rörande form och innehåll som *föreskrivas* i konventionen om patentsamarbete och tillämpningsföreskrifterna till denna, skall den *godtagas* i dessa avseenden.

frist som gäller enligt 31 § första eller andra stycket.

Ett föreläggande enligt 12 § får inte meddelas före den tidpunkt då patentmyndigheten har rätt att ta upp ansökan till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan *ansökan* har fullföljts så snart sökanden *har* fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att inge *en* översättning av *ansökan* eller, om *ansökan* är *skriven* på svenska, så snart sökanden *har* ingivit en avskrift av den till patentmyndigheten.

I fråga om *en* internationell patentansökan skall vid tillämpning av 48, 56 och 60 §§ vad *som* där sägs om att handlingarna i ansökningsärendet *har* blivit tillgängliga enligt 22 § i stället avse att handlingarna *har* blivit tillgängliga enligt 22 § med iakttagande av tredje stycket.

Uppfyller *patentansökan* de krav när *det gäller* form och innehåll som *föreskrivs* i konventionen om patentsamarbete och tillämpningsföreskrifterna till denna, skall den *godtas* i dessa avseenden.

Denna lag träder i fråga om 8 § i kraft den dag regeringen bestämmer och i övrigt den 1 januari 2001.

2 Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)

Prop. 2000/01:13
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 6 § och 5 kap. 4 § växtförädlarrättslagen (1997:306) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §

Har sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare ansökt om skydd för växtsorten i någon stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter och söks registrering här i landet inom tolv månader från den dag då ansökan gjordes i den främmande staten, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med ansökan i den främmande staten, om sökanden yrkar det.

Om sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare har ansökt om skydd för en växtsort antingen i någon stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter, eller i någon stat som är ansluten eller något område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen, och sedan ansöker om registrering av växtsorten här i landet inom tolv månader från dagen för ansökan i den främmande staten, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med ansökan i den främmande staten, om sökanden yrkar det (prioritet).

Sådan prioritet får även medges från en ansökan om skydd som har gjorts i en annan främmande stat, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan om skydd för växtsort medges i den staten och om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen. Om skydd har sökts i flera främmande stater, räknas tolv månadersfristen från den dag då den första ansökan om skydd gjordes.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva i vilken ordning ett yrkande om prioritet skall framställas och vilka handlingar som skall ges in till stöd för yrkandet. Om dessa föreskrifter inte iaktas, gäller inte rätten till prioritet.

5 kap.

4 §

Växtnämnden får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud

Växtnämnden får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud

som har hemvist inom *Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* och att anmäla *detta* hos nämnden. *Ombudet skall ha behörighet att ta emot delgivning i ärendet. Underlåter sökanden att följa föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen med posten sänds till sökanden under dennes senaste kända adress.*

---

med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos nämnden. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning skall anses ha skett när detta har blivit fullgjort.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
2. För ansökningar som har gjorts före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i sin äldre lydelse.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2000-09-20

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 7 september 2000 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i patentlagen (1967:837),
2. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Magnus Eriksson och hovrättsassessorn Carl Josefsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i patentlagen

6 §

Villkoren för att få åtnjuta prioritet är att hänföra till sådana privaträttsliga föreskrifter som avses i 8 kap.2 § regeringsformen (jfr prop. 1977/78:1 Del A s. 207). Det medför att delegation av normgivningsmakt på detta område i princip inte är tillåten. Det bemyndigande som finns i andra stycket saknar således grundlagsstöd. Vad som avses i bestämmelsen torde dock angå sådana ämnen beträffande vilka regeringen har rätt att besluta föreskrifter med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen. Bestämmelsen bör under alla förhållanden inte ha formen av ett bemyndigande utan i stället innehålla en erinran om förekomsten av dylika regler. Detta kan enklast åstadkommas om orden ”får föreskriva” byts ut mot orden ”meddelar föreskrifter om”. Som kommer att framgå nedan, är det dock en diskutabel sak om föreskrifterna i fråga kan ges på annat sätt än i lagform.

I andra stycket finns en rättsföljd angiven för den händelse att regeringens föreskrifter inte skulle iakttas. Den innebär att rätten till prioritet inte gäller, dvs. en mycket allvarlig negativ verkan för enskild kan inträda. Den valda konstruktionen medför att de regler som avgör om prioritetsrätt skall uppkomma finns i både en förordning, eventuellt patentmyndighetens föreskrifter, och en lag. Tillvägagångssättet påminner i viss mån om det system med s.k. blankettstraffstadgande som på det offentlighetsrättsliga området får förekomma enligt 8 kap. 7 § andra stycket regeringsformen. Möjligheten att använda blankettstraffstadganden på det offentlighetsrättsliga området är dock uttryckligen reglerad i regeringsformen och omfattar sådana fall där delegation av normgivningsmakt är tillåten. Privaträtten tillhör det obligatoriska lagområdet, beträffande vilket det anses särskilt viktigt att riksdagen beslutar föreskrifterna (jfr departementschefen i prop. 1973:90 s. 311). Med hänsyn till den föreskrivna rättsföljdens allvarliga karaktär för enskild blir de föreskrifter som åsyftas i bestämmelsen av en högre dignitet än vad föreskrifter enligt 8 kap. 13 § regeringsformen egentligen skall ha. Lagrådet anser därför att det är ett

ofrånkomligt krav att de villkor som sökanden skall uppfylla finns upptagna i lagen, lämpligast i anslutning till själva rättsföljden.

Prop. 2000/01:13
Bilaga 5

12 §

Möjligen kan det anses som en självklarhet att ett föreläggande skall innehålla en upplysning om att om det inte efterkoms delgivning kan komma att ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senast kända adress. Någon uttrycklig regel härom i lagtexten behövs nog inte, men ett uttalande i motiven om att en sådan upplysning bör lämnas kan vara på sin plats.

Förslaget till lag om ändring i växtförädlarrättslagen

3 kap. 6 §

Förslaget till ändring av paragrafen omfattar inte tredje stycket. Lagrådet vill dock påpeka att vad ovan sagts beträffande det föreslagna andra stycket i 6 § patentlagen har motsvarande tillämpning på detta stycke.

5 kap. 4 §

Vad ovan sagts om tillämpningen av 12 § patentlagen gäller också här.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 september 2000

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Thalén, Winberg, Lindh, Sahlin, von Sydow, Östros, Engqvist, Rosengren, Larsson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Lejon

Regeringen beslutar proposition 2000/01:13 Ändringar i patentlagen m.m.

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivnings-bemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i patentlagen (1967:837)	6 §, 6 f §	
Lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)	3 kap. 6 §	
